

"ТІ 2" АВТОМОБИЛЬ КӨЛІГІН ЕРІКТІ БІРЛЕСІП САҚТАНДЫРУ ЖӨНІНДЕГІ САҚТАНДЫРУ ЕРЕЖЕСІ

1. Жалпы ережелер

- 1.1. Осы сақтандыру ережелері (бұдан әрі - "Шарттар") "ТІ" автомобиль көлігін ерікті бірлесіп сақтандыруға қатысты әзірленді. Сақтандыру қағидаларында айтылмаған ережелер автомобиль көлігін ерікті сақтандыру полисімен (бұдан әрі – Полис) және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасымен реттеледі.
- 1.2. Сақтандыру шарты Сақтанушымен осы Ережелерге қосылу шарты болып табылатын соңғы сақтандыру полисін беру жолымен сақтандыруға өтініш негізінде жасалады. Шарттар мен сақтандыру полисі арасындағы сәйкессіздіктер болған жағдайда, соңғысының шарттары басым болады.
- 1.3. Сақтандыру полисі оған қол қойылған күннен бастап 12 ай мерзімге немесе полисте көрсетілген кез келген басқа кезеңге жасалады.
- 1.4. Егер сақтандыру полисінде өзгеше көзделмесе, сақтандыру өтемі Қазақстан Республикасының аумағында қолданылады.
- 1.5. Сақтандыру объектісі Сақтанушының (сақтандырылушының, пайда алушының) көлік құралын иеленуге, пайдалануға және оған билік етуге байланысты мүлктік мүдделері болып табылады, сақтандыру полисіне және сақтандыру полисіне оның зақымдануы, жойылуы (жойылуы) және/немесе жоғалуы салдарынан, сақтандыру жағдайының туындауы салдарынан көрсетілген өтініште көрсетілген.

2. Полисте қолданылатын негізгі анықтамалар мен терминдер:

Сақтандырушы (лар)-осы Шарт бойынша сақтандыруды жүзеге асыратын және полисте көрсетілген ұйым (дар). Сақтандырушы (лар) терминін жекеше де, көпше түрде де қолдану полисте көрсетілген барлық сақтандырушыларға шарттың бір жағы ретінде қатысты;

Сақтанушы-брокермен бірлесіп сақтандыру шартын жасасқан тұлға;

Сақтандырылушы-өзіне қатысты сақтандыру жүзеге асырылатын бірлесіп сақтандыру шартында көрсетілген тұлға;

Пайда алушы-сақтандыру шартына сәйкес сақтандыру төлемін алушы болып табылатын тұлға.

Брокер-сақтандыру пулына қатысушылардың бірлескен қызметі туралы шарт негізінде Сақтандырушының функцияларын жүзеге асыратын, сақтандырушының атынан бірлесіп сақтандыру шарттарын жасасатын және қол қоятын, сақтандырушының атынан бірлесіп сақтандыру шарттары бойынша шығындарды реттеуге және келісуге байланысты іс-шараларды жүзеге асыратын заңды тұлға,

Сақтандыру сомасы-сақтандыру объектісі сақтандырылған және сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтандырушының жауапкершілігінің шекті көлемін білдіретін ақша сомасы.

Сақтандыру сомасын қалпына келтіру-сақтандыру полисінің шарты, ол бойынша сақтандыру сомасы сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін оның толық мөлшеріне дейін қалпына келтіруге жатады.

Сақтандыру жағдайы-сақтандыру шарты сақтандыру төлемін жүзеге асыруды көздейтін оқиға.

КҚ-бұл Полисте көрсетілген көлік құралы.

КҚ-н жоғалту-сақтандырушы немесе тиісті лицензиясы бар тәуелсіз сарапшы қалпына келтіруді жөндеудің орынсыздығын анықтаған немесе қалпына келтіруді жөндеу құны сақтандыру сомасының 80% - дан астамын (толық жойылу)құраған залал келтіру, КҚ-н айдап әкету, немесе ұрлау;

Франшиза-сақтандырушыны белгілі бір мөлшерден аспайтын залалды өтеуден босату. Франшиза сақтандыру сомасының пайызы түрінде не абсолютті мөлшерде белгіленеді. Шартсыз франшиза кезінде залал барлық жағдайларда франшизаның белгіленген мөлшерін шегергенде өтеледі.

Прогрессивті франшиза-КҚ-на ішінара зақым келген кезде Полисте көрсетілген франшизаның мөлшері сақтанушыда мәлімделген сақтандыру оқиғасы басталған күннің алдындағы күнтізбелік 12 (он екі) ай ішінде КҚ полисі бойынша сақтандырылушымен сақтандыру жағдайлары болған және олар бойынша сақтандыру (төлеуге жататын) жүзеге асырылған жағдайларда ұлғаятын шарт осы немесе сақтандырушымен жасалған кез келген басқа сақтандыру шарты шеңберінде төлеу. Алайда, бұл шарт Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіппен үшінші тұлғалардың кінәсі белгіленген ЖКО қаупіне қолданылмайды.

3. Сақтандыру жағдайы

3.1. Сақтандыру жағдайы ретінде қарастырылатын оқиға төменде көрсетілген барлық белгілерге ие болуы керек:

1) оқиғаның ықтималдығы мен кездейсоқтығы;

- 2) оқиғаның басталуының нақты уақытына немесе орнына, сондай-ақ оқиғаның басталуынан болатын шығындар мөлшеріне қатысты болжау мүмкін емес;
  - 3) шарттың қолданылу шегінде оқиғаның сөзсіз және объективті түрде орын алу қаупінің болмауы, бұл туралы Тараптар немесе, ең болмағанда, Сақтанушы әдейі білген немесе алдын ала хабардар болған;
  - 4) оқиғаның басталуы Сақтанушының (сақтандырылушының, пайда алушының) мүліктік мүддесі үшін теріс, тиімсіз экономикалық зардаптарға әкеп соғады;
  - 5) оқиғаның басталуы Сақтанушының (сақтандырылушының, пайда алушының) ерік білдіруімен және (немесе) ниетімен байланысты емес және пайда алу және (немесе) пайда алу мақсатын (алыпсатарлық тәуекел) көздемейді.
- 3.2. Сақтандыру жағдайлары ретінде танылған оқиғалардың шарттарына сәйкес шарттардың 5-бабын ескере отырып, полистің қолданылу кезеңінде КҚ-мен болған кез келген күтпеген және болжанбайтын оқиғалар танылады.

4. Сақтандыру сомаларын айқындау тәртібі. Сақтандыру сыйлықақысы, сақтандыру сыйлықақысын төлеу тәртібі.

- 4.1. Сақтандыру кезінде сақтандыру сомасы сақтандыру шартын жасасу сәтінде оның нақты құнынан (нарықтық - сақтандыру құнынан) аспауға тиіс.
- 4.2. Нақты құн КҚ-ның бастапқы құнын және амортизациялық аударымды (тозуды), пайдалану мерзімін, КҚ-ның техникалық жай-күйін және тауарлық түрін ескере отырып, тараптардың келісімі бойынша да айқындалуы мүмкін.
- 4.3. Егер сақтандыру шартында айқындалған сақтандыру сомасы нақты құннан асатын болса, сақтандыру Шарты сақтандыру Шартын жасасу сәтіндегі нақты құннан асатын сақтандыру сомасының бөлігінде жарамсыз болып табылады.
- 4.4. Сақтандыру сомасы тараптардың келісімі бойынша мынадай шектерде белгіленеді:
  - 1) көлік құралы-КҚ-ның нақты құнынан аспайтын мөлшерде;
  - 2) қосымша жабдық-қосымша жабдықтың нақты құны мөлшерінде.
- 4.5. Сақтандыру шарты бойынша жалпы сақтандыру сомасы сақтандыруға қабылданған әрбір сақтандырылған КҚ бойынша жеке сақтандыру сомаларынан құралады.
- 4.6. Егер КҚ құны өскен жағдайда, сақтандыру Шартын жасасу кезінде тараптар келіскен сақтандыру сомасы Сақтанушы қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеген жағдайда сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде ұлғайтылуы мүмкін. Сақтандыру сомасының ұлғаюы қолданыстағы сақтандыру шартын бұзу және жаңа сақтандыру шартын жасасу арқылы ресімделеді.
- 4.7. Сақтандыру сыйлықақысы-полисте көрсетілген, сақтанушы сақтандырушыға соңғы сақтандыру тәуекелін қабылдағаны үшін төлейтін ақша сомасы.
- 4.8. Сақтандыру сыйлықақысы, егер полисте өзгеше көзделмесе, төлем шотын алған сәттен бастап 7 (жеті) жұмыс күні ішінде қолма-қол ақшасыз нысанда біржолғы төлеммен төленуге тиіс.
- 4.9. Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын (кезекті сақтандыру жарнасын) Полис шарттарында көрсетілген мерзімдерде төлемеген жағдайда Сақтандырушының құқығы бар:
  - 4.9.1. сақтанушыға төлемнің жоқтығы туралы жазбаша хабарлама жіберілгеннен кейін 7 (жеті) жұмыс күні ішінде полисті біржақты тәртіппен бұзуға; не
  - 4.9.2. егер сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиға сақтандыру сыйлықақысы (кезекті сақтандыру жарнасы) төленгенге дейін орын алса, сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға; не
  - 4.9.3. сақтандыру төлемінің мөлшерін айқындау кезінде, егер сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиға енгізу мерзімі өткен сақтандыру сыйлықақысы (кезекті сақтандыру жарнасы) төленгенге дейін басталса, мерзімі өткен сақтандыру сыйлықақысының (кезекті сақтандыру жарнасының) сомасы есепке жатқызуға.

5. Сақтандыру жағдайларынан ерекшеліктер және сақтандыруды шектеу

1. Сақтандыру келесі жағдайда өтелмейді:
  - КҚ-на орнатылған, оның зауыттық жиынтығына кірмейтін не ресми дилерлік орталықтан тыс сатып алынған және орнатылған қосымша жабдықтар мен керек-жарақтар;
  - доңғалақ қақпақтарын, фирмалық белгілерді, эмблемаларды, шыны тазалағыштарды, антенналарды және КҚ-ның беткі/сыртқы бөлігіне қосымша орнатылған өзге де жабдықтарды ұрлау;
  - лак-бояу жабынының, сондай-ақ КҚ пайдалану процесінде табиғи түрде туындайтын сақтандырылған КҚ хромдалған (хром-никель) бөлшектерінің зақымдануы (сызаттар, чиптер), сондай-ақ жарықтар пайда болмай, алдыңғы шыныдағы чиптер.
2. Төменгі жағдайда сақтандыру жағдайы болып табылмайды және сақтандыру төлемі жүзеге асырылмайды:
  - 1) сақтандыру жағдайының нәтижесінде көрсетілген зақымдардың туындауын қоспағанда, К) пайдалану барысында коррозия, механикалық ақаулық және (немесе) сыну;
  - 2) КҚ кабинасында, салонында, жүксалғышында немесе шанағында орналасқан тасымалданатын жүкпен немесе жануарлармен келтірілген зақым;

- 3) КҚ-н конкурстарда, ставкаларда, спорттық іс-шараларда, оқу мақсатында, такси ретінде пайдалану.
  - 4) зауыттық зақым немесе зауыттық зақым қауіпін көрсету нәтижесінде КҚ-ның басқа бөліктеріне келтірілген залалды қоспағанда, зауыттық зақымға байланысты салдарлар/оқиғалар;
  - 5) Сақтанушының (сақтандырылушының) немесе пайда алушының сақтандыру жағдайымен тікелей себептік байланыстағы қасақана әрекеттері;
  - 6) тыйым салудың себебіне байланысты емес тәуекел нәтижесінде орын алған сақтандыру жағдайының салдарынан КҚ зақымдану және (немесе) жоғалу жағдайларын қоспағанда, қоршалған және (немесе) арнайы белгілермен (белгілермен) белгіленген аумаққа (құрылыс алаңдары, сел қауіпті учаскелер және т. б.) кіруге немесе тұруға тыйым салу туралы ескертуді бұзу;
  - 7) көлік құралы ішінде қалдырылған (бірге немесе жеке) кілттермен және (немесе) одан дабылды басқару пульттерін қоса алғанда, сақтандырылған КҚ-н ұрлау, айдап әкету.
3. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуы үшін мыналар негіз болып табылады:
- 1) егер сақтанушы полистің "ерекше шарттары" жолында көрсетілген жағдайларды қоспағанда, сақтандыру оқиғасы (сақтандыру жағдайы) орнынан қашып кетсе;
  - 2) егер Сақтанушы сақтандыру жағдайының басталу фактісін және/немесе келтірілген зиянның мөлшерін растайтын құжаттар мен мәліметтерді ұсынбаса немесе көрінеу жалған мәліметтерді ұсынбаса;
  - 3) кез келген дәрежедегі мас күйіндегі Сақтанушысы (сақтандырылушы) КҚ-н басқару;
  - 4) Сақтанушының сақтандыру жағдайынан шығынды азайту жөнінде шараларды қасақана қабылдамауы;
  - 5) Сақтанушының (сақтандырылушының, пайда алушының) сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталу мән-жайларын тергеп-тексеруге және келтірілген залалдың мөлшерін белгілеуге кедергі келтіруі;
  - 6) егер Сақтанушы (сақтандырылушы) сақтандырушыға КҚ-н, зақымдалған КҚ-н немесе КҚ-ның қалдықтарын, оның ішінде бүлінген бөлшектерді, жабдықтар мен керек-жарақтарды, қосымша жабдықтарды немесе олардан қалған қалдықтарды, олар толығымен жойылуы мүмкін жағдайларды қоспағанда, тексеруге мүмкіндік бермесе;
  - 7) Сақтанушының (сақтандырылушының) сақтандыру жағдайының басталуына жауапты тұлғаға өзінің талап ету құқығынан бас тартуы, сол сияқты құқықтың сақтандырушыға өтуі (не аталған тұлғаға талап ету құқығын іске асыру) үшін қажетті құжаттарды беруден бас тартуы;
  - 8) Сақтанушының (сақтандырылушының) техникалық ақаулы КҚ-н пайдалануы, сондай - ақ оны дайындаушы зауыттың регламентіне сәйкес немесе мемлекеттік уәкілетті орган бекіткен КҚ-н пайдалануға тыйым салынатын ақаулар мен шарттардың тізбесіне сәйкес оны мақсатсыз және (немесе) пайдалану қағидаларын бұза отырып пайдалануы;
  - 9) сақтандырылушы өзінің қатысуымен КҚ басқаруын берген адамдарды қоспағанда, сақтандыру жағдайы басталған кезде КҚ басқармасы сақтандырылмаған немесе КҚ басқару құқығы жоқ тұлға айдауы.
4. КҚ салдарынан келтірілген залал өтелуге жатпайды:
- 1) Сақтандырылушының білімімен сапасыз немесе техникалық талаптарға сәйкес келмейтін жанар-жағармай және өзге де сұйықтықтарды, материалдарды, жекелеген элементтерді, тораптарды, агрегаттар мен бөлшектерді пайдалану;
  - 2) Сақтанушы құрамдардың тиісті сапасыздығы туралы білмеген жағдайларды қоспағанда, бөлшектерді лак-бояу немесе өзге де жабу сапасының өзгеруіне әкеп соққан жуу және арнайы құрамдарды жуу немесе химиялық тазалау кезінде қолдану;
  - 3) Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалатын құзыретті органдардың рұқсатынсыз (егер мұндай рұқсат қажет болса) көлік айдау кезінде, тежегіш жүйесін, электрмен қоректендіру жүйесін, отын жүйесін, доңғалақ дискілерін, автошинкаларды, күш агрегаттарын, жүріс бөлігін және т. б. қоса алғанда, бірақ онымен шектелмей, оның конструкциясына енгізілген өзгерістермен КҚ пайдалану;
  - 4) жүргізушісіз көлік құралының өздігінен қозғалысы;
  - 5) өндіруші зауыт немесе ресми дилерлік орталық көздемеген қосымша жабдықты орнату нәтижесінде пайда болған өрт.
  - 6) егер КҚ өртінің себебі осы сақтандыру шарттарының 6-тармағының б) тармақшасына сәйкес Полиске енгізілмеген, оған орнатылған газ баллонды жабдық салдарынан өрт орын алған болып табылса,
5. Егер Полисте өзгеше көзделмесе, сақтандыру төлемінің сомасына КҚ-ның зауыттық бояуынан, сондай-ақ сақтандырылған КҚ корпусына салынған аэрография элементтерінің және дайындаушы зауытта көзделмеген жапсырмалардың құны енгізілмейді.

6. Тараптардың құқықтары мен міндеттері

1. Сақтанушы құқылы:

- 1) сақтандырушыдан сақтандыру шарттарын түсіндіруді талап етуге;
- 2) Полис жоғалған жағдайда оның телнұсқасын алуға;
- 3) Полис шарттарына сәйкес Полисті мерзімінен бұрын бұзуға;
- 4) Полисте көзделген жағдайларда сақтандыру төлемін алуға;
- 5) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Сақтандырушының сақтандыру

төлемін жүзеге асырудан бас тарту немесе оның мөлшерін азайту туралы шешіміне дау айтуға;

6) Полисте белгіленген сақтандыру сомасының 0,25% мөлшерінде Сақтандырушыға сақтандыру сыйлықақысын қосымша төлеуді жүзеге асыра отырып, КҚ-на газ баллонды жабдық орнатуға.

2. Сақтанушы (сақтандырылған) міндетті:

1) сақтандыру сыйлықақысын Полисте белгіленген мөлшерде, тәртіптен және мерзімде төлеуге;

2) ЖКО басталған кезде жол полициясы қызметкерлері жөнелткен жағдайда, ЖКО жасалған сәттен бастап 8(сегіз) сағаттан кешіктірмей психоактивті затты пайдалану фактісін және мас болу жай-күйін анықтау үшін медициналық куәландырудан өтуге;

3) өрт қауіпсіздігі, техника қауіпсіздігі ережелері мен нормаларын, пайдалану және техникалық қызмет көрсету қағидаларын, тасымалдау қағидаларын, жол жүрісі қағидаларын сақтауға, сақтандырылған КҚ-ның сақталуын қамтамасыз етуге;

4) сақтандыру жағдайының басталуына жауапты тұлғаға талап ету құқығын сақтандырушыға көшуді қамтамасыз етуге;

5) сақтандырушыны сақтандыру жағдайы нәтижесінде келтірілген залалдың қандай да бір өтемін (өтемақысын) үшінші тұлғалардан алғаны туралы дереу жазбаша хабардар етуге;

6) Сақтандырушының талабы бойынша КҚ жөндеу аяқталғаннан кейін күнтізбелік 15 (он бес) күн ішінде Сақтандырушыға немесе ол көрсеткен тұлғаға құны залал мөлшеріне енгізілген сақтандыру жағдайы шеңберінде Сақтандырушы ауыстыруға жататын деп танылған ауыстырылатын бөлшектерді, тораптар мен агрегаттарды беруді қамтамасыз етуге. Бұл ретте Сақтандырушыға немесе ол көрсеткен тұлғаға құны залал мөлшеріне енгізілген сақтандыру жағдайы шеңберінде Сақтандырушы ауыстыруға тиіс деп танылған ауыстырылатын бөлшектерді, тораптар мен агрегаттарды бергенге дейін олардың өзгеріссіз түрде сақталуын қамтамасыз етуге;

7) сақтандыру сомасы мөлшерінде сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы шешім қабылдаған кезде Сақтандырушының пайдасына сақтандырылған КҚ-на өз құқықтарынан бас тарту (франшизаны ескере отырып); сақтандырылған КҚ-н Сақтандырушыға сақтандыру жағдайынан кейін (тәуелсіз бағалау компаниясы КҚ-н бағалауды жүргізген кезде) Сақтандырушыға берген сәтіне дейін оның сақталуын қамтамасыз етуге;

8) КҚ-н есептен шығаруды, оған ауыртпалықтарды (бар болса) қамтамасыз етуге және КҚ мен оған құжаттарды, кілттердің барлық жиынтығын және КҚ-дан мемлекеттік тіркеу нөмірлерін Сақтандырушының немесе ол көрсеткен тұлғаның меншігіне сақтандыру төлемі жүзеге асырылған күннен бастап күнтізбелік 14 (он төрт) күн ішінде беруді қамтамасыз етуге;

9) Полисте, осы сақтандыру шарттарында және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де міндеттер.

3. Сақтандырушы құқылы

1) Полис жасасу кезінде КҚ тексеруге және бағалау жүргізуге, Сақтанушыдан сақтандыру тәуекелін бағалау үшін қажетті мәліметтерді ұсынуды талап етуге;

2) Полистің қолданылуы барысында сақтандырылған КҚ-ның жай-күйін, сондай-ақ Полисті жасасу кезінде Сақтанушы хабарлаған мәліметтердің дұрыстығын тексеруге;

3) психоактивті затты қолдану фактісін және мас күйін анықтау үшін сақтандырылған тұлғаның медициналық куәландырудан өтуін талап етуге;

4) сақтандыру жағдайының басталу себептері мен мән-жайларын дербес тергеп-тексеруге және келтірілген залалдың мөлшерін белгілеуге, тиісті мемлекеттік органдар мен ұйымдардан сақтандыру жағдайының басталу фактісін және Сақтанушыға келтірілген зиянның мөлшерін растайтын құжаттарды сұратуға;

5) келтірілген зиянның мөлшерін айқындау және залалды дилерлік орталықтың тиісті қорытындысы негізінде бағалау жүргізуге;

6) КҚ жөндеу аяқталғаннан кейін Сақтанушыдан (Сақтандырылушыдан) құны залал мөлшеріне енгізілген сақтандыру жағдайы шеңберінде Сақтандырушы ауыстыруға тиіс деп танылған ауыстырылатын бөлшектерді, тораптар мен агрегаттарды Сақтандырушыға немесе ол көрсеткен тұлғаға беруді қамтамасыз етуді талап етуге;

7) осы сақтандыру шарттарының 8-тармағының б) тармақшасында көзделген Сақтандырушының талабы шеңберінде Сақтанушы (сақтандырылушы) ұсынбаған бөлшектердің құны сақтандыру төлемінің сомасынан шегеруге;

8) Сақтанушының сақтандыру объектісіне қатысты мүдделерін оның атынан және оның тапсырмасы бойынша сотта және өзге де мемлекеттік органдарда білдіруге;

9) Полисте немесе Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген жағдайларда сақтандыру төлемін жасаудан бас тартуға;

10) Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын Полисте белгіленген мерзімде төлемеген жағдайда, Полисті біржақты тәртіптен бұзуға. Бұл ретте Сақтандырушының міндеттемелері сыйлықақы төлеу жөніндегі міндеттеме орындалмаған кезден бастап тоқтатылады;

11) Полисте белгіленген франшизаны шегергендегі сақтандыру сомасы мөлшерінде сақтандыру төлемін жүзеге асырған жағдайда Сақтанушының Сақтандырушының (не сақтандырушы көрсеткен тұлғаның)

пайдасына сақтандырылған КҚ-на өз құқықтарынан бас тартуын талап етуге;

12) Сақтанушы (сақтандырылушы, пайда алушы) сақтандыру шарттарының 7-тармағы 6) тармақшасындағы талаптарын орындамаған немесе тиісінше орындамаған жағдайда., сақталмаған және/немесе Сақтандырушыға берілмеген бөлшектерді ауыстыру үшін төленген сақтандыру төлемінің бір бөлігін қайтаруды талап етеді. Бұл ретте сақтандыру төлемінің бір бөлігін қайтару сомасы сақтандыру төлемінің тиісті бөлігі төленген жаңа бөлшектердің бағалары бойынша айқындалады;

4. Сақтандырушы міндетті:

1) Сақтанушыны сақтандыру шарттарымен таныстыру, оның Полистен туындайтын құқықтары мен міндеттерін түсіндіру, Сақтанушыға сақтандырушылардың сайттарында орналастыру арқылы сақтандырудың ережелері мен осы шарттарын ұсынуға;

2) Полис жоғалған жағдайда оның телнұсқасын беруге;

3) сақтандыру жағдайы басталған кезде Полисте белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде сақтандыру төлемін жүргізуге;

4) сақтандыру сомасы мөлшерінде сақтандыру төлемін жүзеге асырған жағдайда (франшизаны ескере отырып) КҚ сақтандыру төлемі жүзеге асырылған күннен бастап күнтізбелік 14 (он төрт) күн ішінде Сақтандырушының немесе ол көрсеткен тұлғаның меншігіне қабылдауға;

5) сақтандыру жағдайы шеңберінде ауыстыруға жататын бөлшектерді, тораптарды және агрегаттарды ауыстырғаннан кейін күнтізбелік 15 (он бес) күн ішінде оларды шешіп алуға;

6) сақтандыру құпиясын қамтамасыз етуге; Полисте және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де міндеттер.

7. Сақтандыру тәуекелін арттыру

1. Полистің қолданылу кезеңінде Сақтанушы (сақтандырылушы), егер бұл өзгерістер сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әсер етуі мүмкін болса, Полисті жасасу кезінде Сақтандырушыға хабарланған мән-жайлардағы өзіне белгілі болған елеулі өзгерістер туралы сақтандырушыға 5 (бес) жұмыс күнінен кешіктірмей дереу хабарлауға міндетті.

2. Маңызды, кез-келген жағдайда, келесі өзгерістер танылады:

1) жол полициясы органдарында тіркеуді талап ететін жабдықты монтаждауды немесе бөлшектеуді, нөмірлік агрегаттарды (шанақты, қозғалтқышты, БАҚ) ауыстыруды қоса алғанда, КҚ-н қайта жабдықтау немесе қайта жарактандыру;

2) КҚ-на газ баллонды жабдықты орнату;

3) Полисте көрсетілген мәліметтердің өзгеруі.

3. Сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әкеп соғатын мән-жайлар туралы хабардар етілген Сақтандырушы, осы сақтандыру шарттарының 33-тармағында белгіленген тәртіппен, Полисті мерзімінен бұрын бұзуды талап етуге құқылы.

8. Сақтандыру жағдайы басталған кездегі тараптардың өзара қарым-қатынасы

1. Сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтанушы (сақтандырылушы) міндеттері :

1) Апаттық комиссарды оқиға орнына Полисте көрсетілген телефон нөмірлері бойынша дереу шақыру

2) Егер Сақтанушы дәлелді себептермен аталған әрекеттерді орындау мүмкіндігіне ие болмаса, ол оны құжатпен растауы керек;

3) Егер авариялық комиссар оқиға орнына 60 минут ішінде келмесе, Сақтанушы 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының (оқиғаның) басталғаны туралы Полисте көрсетілген телефондар арқылы хабарлауға не жазбаша өтініш беруге не интернет-ресурстың көмегімен өтініш беруге қалыптасқан жағдайларда, ықтимал шығындардың алдын алу немесе азайту үшін ақылға қонымды және қолжетімді шаралар қолдануға міндетті;

4) Полистің "ерекше шарттары" жолында көзделген жағдайларды қоспағанда, сақтандыру жағдайының басталғаны туралы тиісті органдар мен ұйымдарға, олардың құзыретіне қарай (ішкі істер органдарының бөлімшелері, өртке қарсы қызмет органдары, жедел медициналық көмек қызметі, авариялық қызметтер) дереу хабарлау;

5) КҚ-н сақтандыру жағдайынан кейін, болған жағдайда сақтау және Сақтандырушыға келтірілген зиянды қарап-тексеруге және (немесе) бағалауға мүмкіндік беру;

6) Сақтандырушыға зақымдалған көлік құралын, сондай-ақ зақымдалған бөлшектерді, жабдықтарды, керек-жарақтарды немесе оның қалдықтарын көрсету.

7) Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталу дерегін, себептері мен мән-жайларын растайтын құжаттарды, сондай-ақ Сақтандырушының зиян келтіргені үшін кінәлі адамға талап ету құқығын қамтамасыз ететін құжаттарды ұсыну.

2. Кездейсоқ сыртқы механикалық әсер ету, химиялық заттардың және (немесе) жоғары температураның әсерінен КҚ зақымданған кезде, егер мемлекеттік құзыретті органның өкілі оқиғаны ресімдеу мүмкін болмаса, Сақтанушы сақтандыру жағдайын ресімдеу үшін Сақтандырушының өкілін сақтандыру жағдайының орнына шақыруға және/немесе КҚ зақымдану дерегін фото (видео) тіркеуді жүзеге асыра отырып, Сақтандырушының нұсқауларын орындауға міндетті.

9. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру тәртібі мен мерзімдері

1. Сақтандыру төлемін Сақтандырушы Полисте көрсетілген шартсыз шегерімді шегере отырып, сақтандыру сомасы шегінде жүзеге асырады және Сақтанушы (сақтандырылушы) сақтандыру жағдайының басталуы нәтижесінде келтірген нақты залал мөлшерінен аспауы тиіс. КҚ-на келтірілген нақты залалдың мөлшері дилерлік орталықтың шоты негізінде есептеледі.

2. Пайда болған сақтандыру жағдайы бойынша сақтандыру төлемін алу үшін Сақтанушы (пайда алушы) Сақтандырушыға мынадай құжаттарды ұсынуы қажет:

1) сақтандыру жағдайы (оқиғасы) туралы жазбаша өтініш;

2) зиянның мөлшерін растайтын құжаттар;

3) Сақтанушының (сақтандырылушының) сақтандыру жағдайы басталған кезде шығындарды болғызбау немесе азайту мақсатында шеккен шығыстарын растайтын құжаттар (олар бар болған жағдайда);

4) көлік құралын тіркеу туралы куәліктің көшірмесі; көлік құралын басқару құқығын растайтын құжаттар; сақтандыру жағдайы басталған кезде көлік құралын басқаратын адамның жүргізуші куәлігінің көшірмесі; сақтандыру компаниясында іс жүргізу құқығына сенімхат (қажет болған жағдайда);

5) сақтандыру жағдайының дерегі мен мән-жайларын растайтын құзыретті органдардың құжаттары:

а) **өрт, жарылыс, өздігінен жану, дүлей зілзалалар** кезінде-өртке қарсы қадағалау органдарының немесе тергеу органдарының (өрт туралы актіні қоса алғанда, өрт шығу себебі туралы өрт-техникалық қорытынды және т. б.); гидрометеорологиялық немесе сейсмологиялық қызметтердің, ТЖ жөніндегі агенттіктің немесе басқа да құзыретті органдардың құжаттары;

б) **ЖКО кезінде** – ішкі істер органдарының (тергеу, анықтау органдарының қаулылары) және (немесе) сот органының құжаттары (әкімшілік іс бойынша қаулы, сот үкімі), сақтандыру жағдайы басталған кезде, полиция қызметкерінің немесе Сақтандырушының өкілінің Сақтанушының немесе сақтандырылған КҚ басқарған адамның психоактивті затты пайдалану фактісін және мас болу жай-күйін анықтау үшін медициналық куәландыруға жіберілген жағдайда, медициналық куәландыру хаттамасы,

в) **үшінші тұлғалар жасаған жою, айдап әкету, ұрлау және басқа да құқыққа қайшы әрекеттер** кезінде: оқиға фактісі бойынша ішкі істер органдарына арыз, ішкі істер органдарының қылмыстық іс қозғау немесе қозғаудан бас тарту туралы қаулысы, қылмыстық істі тоқтата тұру туралы қаулы не айыптау қорытындысы (егер залал үшінші тұлғалардың құқыққа қарсы әрекеттерімен келтірілген жағдайда), сот шешімі (үкімі).

г) **КҚ айдап әкетілген, ұрланған жағдайда қосымша-КҚ**-дың тіркеу құжаттарының түпнұсқалары, КҚ тіркеу туралы куәлік немесе оны алу туралы Қаулы (уәкілетті органның мөрімен расталған), КҚ-дағы кілттердің және дабыл жүйесі кілттерінің барлық жиынтығы;

б) қажетті жұмыстардың толық тізбесін, жауапты тұлғаның қолымен және кәсіпорынның мөрімен расталған ауыстырылатын бөлшектердің, бөлшектердің тізбесін, сондай-ақ жөндеуге ақы төлеуге арналған дилерлік орталықтың шотын қамтитын КҚ сақтандыру жағдайының салдарынан бүлінген КҚ-н қалпына келтіру құны туралы дефект актісі немесе дилерлік орталықтың өзге де құжаты;

7) оқиға орнынан КҚ-н эвакуациялау жөніндегі шығыстарды растайтын құжаттар (болған жағдайда);

8) Сақтанушыдан (пайда алушыдан) пайда алушының(-лардың) банктік деректемелерін көрсете отырып, сақтандыру төлеміне жазбаша өтініш;

9) сақтандырылған КҚ-на құқықтар Сақтандырушыға көшу кезінде-КҚ иесінің сақтандырылған КҚ-на құқықтарын Сақтандырушыға (не сақтандырушы көрсеткен тұлғаға) беру туралы келісімі, оның ішінде сақтандырылған КҚ-ға қатысты ауыртпалықтардың болмауы туралы мемлекеттік құзыретті органдардың анықтамасы және КҚ Сақтандырушыға ол сақтандыру жағдайынан кейін болған (сақтандырушының өкілі КҚ-н бағалау кезінде) қандай жағдайда берілгенге дейін оның сақталуын қамтамасыз ету туралы міндеттеме (Сақтандырушының нысаны бойынша);

10) Егер Полистің «ерекше шарттарында» мемлекеттік құзыретті органдардан құжаттарды ұсынбай, ЖКО немесе КҚ үшінші тұлғалардың зақымдануы кезінде сақтандыру төлемін алу мүмкіндігі көзделсе және залал сомасы белгіленген лимиттен асып кетсе, онда:

- 2 000 000 (екі миллион) теңгеден аспайтын залал сомасы кезінде-Сақтандырушы мемлекеттік құзыретті органдардан құжаттарды ұсыну талап етілмейтін лимит шегінде сақтандыру төлемін жүргізеді;

- егер залал сомасы 2 000 000 (екі миллион) теңгеден асатын болса – мемлекеттік құзыретті органдардан құжаттар болмаған кезде сақтандыру төлемі жүргізілмейді.

3. Сақтанушы сақтандырушының келісімімен дилерлік орталықта жөндеу-қалпына келтіру жұмыстарын дербес төлеуге құқылы. Бұл ретте Сақтанушы жөндеу ақысын растайтын құжаттардың түпнұсқаларын не тиісті тәртіппен куәландырылған көшірмелерін, сондай-ақ жүргізілген жұмыстардың, ауыстырылған бөлшектердің және олардың құнының толық сипаттамасын, төлем шотын, шот-фактураны және орындалған жұмыстар актісін, төлем туралы чекті немесе қызмет көрсететін банктің белгісі бар төлем тапсырмасын және т. б. қамтитын ақау актісін ұсынуға міндетті.

4. Сақтандыру төлемі туралы шешім қабылдау үшін қажетті қандай да бір құжаттар ұсынылмаған жағдайда сақтандырушы соңғы құжатты алған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде бұл туралы Сақтанушыға

(сақтандырылушыға) жазбаша хабарлайды.

5. Сақтандырушы сақтандыру төлемі туралы шешім қабылдау үшін қажетті құжаттар тізбесін дербес қысқартуға және Сақтандырушының пікірінше, мұндай шешім қабылдау үшін жеткілікті құжаттармен шектелуге не болған оқиғаның мәртебесі туралы шешім қабылдау үшін қажетті қосымша құжаттарды ұсынуды талап етуге құқылы.

6. Егер сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы шешім Полисте белгіленген мерзімде қабылданбаса, Сақтандырушы Полисте көзделген құжаттардың соңғысын алған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде Сақтанушыны (сақтандырылушыны, пайда алушыны) сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін мерзімді ұзартудың себептері мен мерзімдері туралы жазбаша хабардар етеді.

7. Сақтанушының (сақтандырылушының) шығындарды болдырмау немесе азайту мақсатында шеккен шығындары, егер бұл шығыстар қажет болған немесе Сақтандырушының нұсқауы бойынша жүргізілген, тіпті тиісті шаралар сәтсіз болғанның өзінде, Сақтандырушы өтеуге тиіс. Сақтандыру төлемі мен шығыстарды өтеудің жалпы сомасы Полисте белгіленген сақтандыру сомасынан аспауға тиіс.

8. Сақтандыру төлемінің сомасына мынадай шығыстар енгізілмейді:

1) Сақтанушының (сақтандырылушының, пайда алушының) бастамасы бойынша ұйымдастырылған тәуелсіз бағалау компанияларын қоса алғанда, кез келген ұйымдарда залал сомасын белгілеу бойынша.

9. Сақтандырылған КҚ-ның толық жойылуы немесе жоғалуы кезінде сақтандыру төлемі франшизаны, сондай-ақ одан әрі пайдалануға жарамды қалдықтардың құнын шегергендегі сақтандыру жағдайы басталған күнгі сақтандыру сомасы мөлшерінде жүзеге асырылады. Сақтанушы (пайда алушы) Полистің талаптарын ескере отырып, толық жойылған жағдайда, сақтандыру жағдайы басталған күнге сақтандыру сомасы мөлшерінде франшизаны шегергенде сақтандыру төлемін ала алады. Бұл ретте Сақтанушы (пайда алушы) міндеттері:

1) Сақтандырушыға немесе ол көрсеткен тұлғаға сақтандыру оқиғасынан кейін болған жағдайда (сақтандыру төлемін алу үшін КҚ-н тексеру және ақау актісін жасау сәтінде) КҚ-ның сақталуын қамтамасыз ету;

2) сақтандыру төлемін жүзеге асырғанға дейін-Сақтандырушыға немесе ол көрсеткен КҚ тұлғасына, оның ішінде кілттердің барлық жиынтығын және Сақтанушыда (пайда алушыда) бар КҚ-ң мемлекеттік тіркеу нөмірлерін уақытша сақтауға беру;

3) сақтандыру төлемін жүзеге асыру күнінен кейінгі күннен бастап 3 (үш) жұмыс тәулігінен кешіктірмей банктен немесе микрокредиттік ұйымнан берешектің жоқтығы туралы анықтама алу және КҚ-на ауыртпалықтарды алып тастауды қамтамасыз ету;

4) сақтандыру төлемі жүзеге асырылған күннен бастап күнтізбелік 5 (бес) күн ішінде барлық бар берешектер мен айыппұлдардың (болған жағдайда) төленуін қамтамасыз ету, бұл ретте Сақтандырушы Сақтанушыны (пайда алушыны) сақтандыру төлемін төлеу туралы оны жүзеге асырған күні хабардар етуге міндетті;

5) КҚ-н есептен шығару және КҚ-н сақтандыру төлемі жүзеге асырылған күннен бастап күнтізбелік 14 (он төрт) тәулік ішінде Сақтандырушының немесе ол көрсеткен тұлғаның меншігіне тапсыру.

Сақтанушы (пайда алушы) осы сақтандыру шарттарының 23-тармағында көзделген міндеттемелерді бұзған жағдайда, Сақтанушы (пайда алушы) сақтандырушының талабы бойынша талапты алған сәттен бастап күнтізбелік 14 (он төрт) күн ішінде алынған сақтандыру төлемін толық көлемде қайтаруға міндетті.

10. Сақтандыру төлемі немесе сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту туралы шешімді Сақтандырушы/брокер полисте көрсетілген барлық қажетті құжаттарды алған күннен бастап 10 (он) жұмыс күні ішінде қабылдайды.

11. Сақтандыру төлемі, сақтандыру төлемі туралы шешім қабылданғаннан кейін 5 (бес) жұмыс күнінен кешіктірмей қолма-қол ақшасыз төлеммен жүргізіледі. Брокердің/Сақтандырушының есеп айырысу шотынан ақшаны есептен шығару күні сақтандыру төлемі күні болып саналады.

12. Сақтандыру төлемін жүзеге асырғаннан кейін Сақтандырушыға төленген сома шегінде Сақтанушының зиян келтіргені үшін кінәлі адамға талап ету құқығы өтеді.

13. Сақтанушы (пайда алушы) үшінші тұлға келтірген залалдың орнын толтырған жағдайларда Сақтандырушы/Брокер Сақтанушы (пайда алушы) алған өтеме сомасын шегергенде сақтандыру төлемін жүзеге асырады.

14. Брокер/сақтандырушы сақтандырылған КҚ зақымданған жағдайда КҚ сатып алынған дилерлік орталықта жөндеу-қалпына келтіру жұмыстарын ұйымдастыру арқылы сақтандыру төлемін жүзеге асырады.

10. Полистің әрекет ету мерзімін тоқтату шарттары

1. Полис келесі жағдайларда тоқтатылған болып саналады:

- 1) Полистің жарамдылық мерзімі біткенде;
- 2) Полисті мерзімінен бұрын тоқтатқанда;
- 3) Сақтандырушының Полис бойынша өзінің барлық міндеттемелерін орындауы.

2. Полис келесі жағдайларда мерзімінен бұрын тоқтатылады:

- 1) сақтандыру объектісі жоқ болған жағдайда;
- 2) сақтандыру жағдайының туындау мүмкіндігі жойылып, сақтандыру тәуекелінің болуы сақтандыру жағдайынан басқа жағдайларда тоқтаған кезде;
- 3) Сақтанушы болып табылмайтын сақтандырылушының, ол ауыстырылмаған кезде қайтым болуы;
- 4) Сақтандырушыны мәжбүрлеп тарату туралы сот шешімінің заңды күшіне енуі;
- 5) Полиске енгізілген шарттар мен мәліметтерге өзгерістер енгізу кезінде;
- 6) "Сақтандыру қызметі туралы" Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларда;
- 7) егер Сақтандырушы Сақтанушыны ауыстыруға қарсылық білдірсе, Сақтанушының сақтандыру объектісін иеліктен шығаруы;
- 8) тараптардың келісімдері;
- 9) Сақтанушының немесе Сақтандырушының талабы бойынша.

3. Шарттардың осы бабы 2 – тармағының 1) - 7) тармақшаларында көрсетілген мән-жайлар бойынша Полис мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде, Полис оны тоқтату үшін негіз ретінде көзделген мән-жай туындаған кезден бастап тоқтатылды деп есептеледі, бұл туралы мүдделі Тарап дереу, бірақ кез келген жағдайда 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей екінші Тарапты жазбаша хабардар етуге міндетті.

4. Шарттардың осы бабы 2 – тармағының 8) - 9) тармақшаларында көзделген мән-жайлар бойынша Полис мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде Сақтанушы Сақтандырушыға пайда алушының осындай бұзуға жазбаша келісін беруге тиіс.

5. Шарттардың осы бабы 2-тармағының 1) – 7) тармақшаларында көрсетілген негіздер бойынша Полис мерзімінен бұрын тоқтатылған жағдайда Сақтандырушы Сақтанушыға мынадай формула бойынша есептелген сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігін қайтарады: $НП = ((СП - x) / N * n) - СВ$, мұндағы: СП-Полис бойынша төленген сақтандыру сыйлықақысы; x – Полис бойынша төленген сақтандыру сыйлықақысының 30% – % құрайтын Полисті бұзуға байланысты шығасылар; N – полистің қолданылу мерзімі (күндермен); n – Полистің қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін қалған күндер саны; СВ-жүзеге асырылған төлем(төлемдер) сомасы; НП- сақтандыру сыйлықақысының қайтаруға жататын бөлігі.

6. Егер полисті мерзімінен бұрын тоқтату туралы талап Сақтандырушының Полис шарттарын орындамауына байланысты болса, онда Сақтандырушы Сақтанушыға өзі төлеген сақтандыру сыйлықақысын толығымен қайтарады. Егер Полисті мерзімінен бұрын тоқтату туралы талап Сақтанушының Полис шарттарын орындамауына байланысты болса, онда сақтандыру сыйлықақысы қайтарылуға жатпайды. Сақтанушы Полистен кез келген уақытта бас тартуға құқылы. Сақтанушы-жеке тұлға Полистен бас тартқан жағдайларды қоспағанда, Сақтанушы Полистен бас тартқан кезде сақтандыру сыйлықақысы қайтарылуға жатпайды:

- 1) ол жасалған күннен бастап 14 (он төрт) күнтізбелік күн ішінде;
- 2) Полисте көрсетілген микрокредит/банктік қарыз беру туралы шарт бойынша Сақтанушы – қарыз алушының қарыз беруші алдындағы міндеттемелерін орындауына байланысты.

Осы тармақтың 1) және 2) тармақшаларында көрсетілген жағдайларда Сақтандырушы сақтанушы-жеке тұлғаға сақтандыру сыйлықақысының (сақтандыру жарналарының) бір бөлігін шегергендегі алынған сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарналарын), сақтандыру қолданылған уақытқа және алынған сақтандыру сыйлықақының 10% мөлшерінде, Полисті жоюға байланысты шығасыларды қайтаруға міндетті.

7. Полис жарамсыз деп танылған кезде Сақтандырушы Сақтанушыға өзі төлеген сақтандыру сыйлықақысын қайтаруға, ал сақтанушы (пайда алушы) сақтандырушыға төленген сақтандыру төлемін (төлемдерін) қайтаруға міндетті.

11. Суброгация

1. Сақтандыру төлемін жүзеге асырған Сақтандырушыға төленген сома шегінде Сақтанушының/пайда алушының сақтандыру нәтижесінде өтелген залалдар үшін жауапты тұлғаға талап ету құқығы өтеді. Сақтанушы / пайда алушы сақтандыру төлемін алған кезде Сақтандырушыға барлық құжаттар мен дәлелдемелерді беруге және оған Сақтандырушының өзіне өткен талап ету құқығын жүзеге асыруы үшін қажетті барлық мәліметтерді хабарлауға міндетті.

2. Егер Сақтанушы/пайда алушы сақтандырушы өтеген залалдар үшін жауапты тұлғаға өзінің талап ету құқығынан бас тартса немесе бұл құқықты жүзеге асыру Сақтанушының / пайда алушының кінәсінен мүмкін болмаса, Сақтандырушы сақтандыру төлемін толық немесе тиісті бөлігінде жүзеге асырудан босатылады және артық төленген соманы қайтаруды талап етуге құқылы.

12. Қосымша шарттар

1. Сақтандыру сыйлықақысы, сақтандыру сомасы және сақтандыру төлемі валютасының түрі-теңге.
2. Сақтандыру полисінің мазмұны мен шарттары сақтандыру құпиясы болып табылады. Тараптар қатаң құпиялықты сақтауға міндетті және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіппен талап етілетін жағдайларды қоспағанда, сақтандыру полисінің ережелерін, мазмұны мен шарттарын, оның ішінде бұқаралық ақпарат құралдарына жария етуге құқылы емес.
3. Егер Тараптар сақтандыру Полисіне тиісті қосымша келісімді ресімдеу жолымен өзгеше ескертпесе, құқықтар мен міндеттердің басқа тұлғаларға ауысуына жол берілмейді.
4. Сақтандыру Полисінде көзделмеген басқа барлық жағдайлар, сақтандыру ережелеріне және

Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес реттеледі. Сақтандыру Полисі мен сақтандыру Ережелері арасында қайшылықтар болған жағдайда сақтандыру Ережелерінің шарттары қолданылады.

5. Сақтандыру Полисіне қол қою арқылы Сақтанушы сақтандыру Ережелерінің шарттарымен келісетіндігін растайды. Келіспеушіліктер туындаған жағдайда Сақтанушы сақтандыру ережелерін білмейтіндігіне немесе олардың берілмегендігіне сілтеме жасауға құқылы емес.

6. Сақтандыру Полисіне қол қою арқылы Сақтанушы, Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының нормаларын сақтай отырып, сақтандыру шартын жасасқанға дейін және оның сәтінде ұсынылған дербес деректерді өңдеуге, пайдалануға және сақтауға өз келісімін береді.

13. Қорытынды ережелер

1. Сақтандыру Полисіне өзгерістер мен толықтырулар енгізуге жол берілмейді.

2. Полис бойынша міндеттемелерді орындау кезінде туындаған барлық даулар мен келіспеушіліктер келіссөздер арқылы шешіледі.

3. Келіссөздерде келісімге қол жеткізілмеген жағдайда даулар мен келіспеушіліктер Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес шешіледі.

4. Сот талаптары бір-біріне қойылған жағдайда, Тараптар жауапкер-тараптан талап қою сомасына кепілдік міндеттемесін немесе оны беруден бас тартуды қоспағанда, өзге де қамтамасыз етуді алғанға дейін талап қою талаптарын қамтамасыз ету жөнінде сот шаралар қабылдағаны туралы мәлімдемеуге келіседі.

"SAFE" АВТОКӨЛІК ҚҰРАЛДАРЫ ИЕЛЕРІНІҢ ЖАУАПКЕРШІЛІГІН ЕРІКТІ ТҮРДЕ БІРЛЕСІП САҚТАНДЫРУ ЖӨНІНДЕГІ САҚТАНДЫРУ ЕРЕЖЕСІ

1-бап. Бірлескен сақтандыру Шартының Жалпы Ережелері мен мәні

Жалпы ережелер

- 1.1. Осы сақтандыру Ережелері (бұдан әрі - "Сақтандыру шарттары") "Safe" автокөлік құралдары иелерінің жауапкершілігін ерікті сақтандыруға қатысты әзірленді. Сақтандыру шарттарында айтылмаған ережелер тиісті Полиспен және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасымен реттеледі.
- 1.2. Сақтандыру Полисінің мәні авто көлік иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін ерікті сақтандыру болып табылады, осыған байланысты Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын төлеуге міндеттенеді, ал Сақтандырушы сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру төлемін Полисте көзделген көлемде және шарттарда жүзеге асыруға міндеттенеді.
- 1.3. **Сақтандырушы (лар)**-осы Шарт бойынша сақтандыруды жүзеге асыратын және Полисте көрсетілген ұйым(дар). Сақтандырушы(лар) терминін жекеше де, көпше түрде де қолдану полисте көрсетілген барлық сақтандырушыларға шарттың бір жағы ретінде қатысты;
- 1.4. **Брокер**-сақтандыру пулына қатысушылардың бірлескен қызметі туралы шарт негізінде Сақтандырушының функцияларын жүзеге асыратын, сақтандырушының атынан бірлесіп сақтандыру шарттарын жасасатын және қол қоятын, сақтандырушының атынан бірлесіп сақтандыру шарттары бойынша шығындарды реттеуге және келісуге байланысты іс-шараларды жүзеге асыратын заңды тұлға,
- 1.5. **Сақтандыру сомасы**-сақтандыру объектісі сақтандырылған және сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтандырушының жауапкершілігінің шекті көлемін білдіретін полисте белгіленген ақша сомасы.
- 1.6. **КҚ**-бұл Полисте көрсетілген көлік құралы.
- 1.7. Сақтанушының (сақтандырылушының) ҚР азаматтық заңнамасында белгіленген, КҚ - н жоғары қауіптілік көзі ретінде пайдалану нәтижесінде қолданылатын КҚ жолаушыларын (бұдан әрі- жәбірленушілер) қоса алғанда, үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірілген зиянды өтеу міндетіне байланысты мүлктік мүдделері сақтандыру объектісі болып табылады.
- 1.8. Сақтандыру жағдайы Полисте көрсетілген сақтандырылған КҚ-н пайдалану нәтижесінде жәбірленуші деп танылған адамдардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірілген зиянды өтеу бойынша Сақтандырылушының азаматтық – құқықтық жауапкершілігінің (бұдан әрі- АҚЖ) басталу фактісі болып табылады.
- 1.9. Сақтандыру шарты Сақтанушыға сақтандыру Полисін беру арқылы жасалады.
- 1.10. Сақтандыру полисі оған қол қойылған күннен бастап 12 ай мерзімге немесе полисте көрсетілген кез келген басқа кезеңге жасалады.
- 1.11. Егер сақтандыру полисінде өзгеше көзделмесе, сақтандыру өтемі Қазақстан Республикасының аумағында қолданылады.

2-бап. Сақтанушының сақтандыру жағдайы басталған кездегі әрекеттері

- 2.1. Сақтандыру жағдайы басталған сәтте көлік құралын басқарған сақтанушы (сақтандырылушы) міндеттері:
  - 2.1.1. қосымша залалдың туындауына ықпал ететін себептерді жою бойынша барлық шараларды қабылдау;
  - 2.1.2. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мұндай шақыру мен ресімдеу талап етілмейтін жағдайларды қоспағанда, құзыретті органдардың (полиция, өрт күзеті және т. б.) өкілдерін шақыру және оқиғаны уәкілетті мемлекеттік және өзге де құзыретті органдардың құжаттамалық ресімдеуін қамтамасыз ету;
  - 2.1.3. Сақтандырушыға сақтандыру жағдайы басталған сәттен бастап жеті жұмыс күнінен кешіктірмей оқиғаның толық сипаттамасын жазбаша немесе электрондық түрде беру;
  - 2.1.4. құқық қорғау органдары қызметкерінің жолдамасы бойынша сақтандыру жағдайы басталған сәттен бастап 8 (сегіз) сағаттан кешіктірмей психоактивті затты пайдалану фактісін және мас күйін анықтау үшін медициналық куәландырудан өту. Егер Сақтанушы/ Сақтандырылушы (сақтандыру жағдайы басталған сәтте сақтандырылған көлік құралын басқарған) куәландырудан өтпеген жағдайда, жоғарыда көрсетілген жағдайда орын алса, Сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға құқылы;

3-бап. Сақтандыру төлемі және оны жүзеге асыру тәртібі

- 3.1. Сақтандыру жағдайының басталуын, сондай-ақ сақтандыру жағдайымен келтірілген залалды дәлелдеу Сақтанушыға жүктеледі.
- 3.2. Сақтандырушының/брокердің сақтандыру төлемі туралы немесе сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдауы жазбаша нысанда 15 (он бес) жұмыс күні ішінде, ал бас тартқан жағдайда-сақтанушы сақтандыру жағдайының басталғанын және залалдың мөлшерін растайтын құжаттардың толық топтамасын ұсынған күннен бастап бас тартудың дәлелді негіздемесін міндетті түрде ұсыну.
- 3.3. Сақтандыру төлемі туралы шешім қабылдау үшін қажетті құжаттар топтамасы толық ұсынылмаған жағдайда Сақтандырушы/Брокер 10 (он) жұмыс күні ішінде Сақтанушыға (сақтандырылушыға) жетіспейтін құжаттарды көрсету қажеттігі туралы хабарлайды.
- 3.4. Осы баптың 3.5-тармағындағы шарттарын қоспағанда, мүлікке келтірілген зиян үшін сақтандыру төлемінің мөлшері, Сақтандырушы/брокер сарапшының және/немесе Брокердің/Сақтандырушының авариялық комиссарының актісі негізінде не Сақтанушы (пайда алушы) нақты залалдың мөлшері туралы ұсынған құжаттар негізінде тараптардың келісімі бойынша айқындайды,
- 3.5. егер:
  - 3.5.1. жөндеу-қалпына келтіру жұмыстарының құны жәбірленушілердің көлік құралының нарықтық құнынан аспаса;
  - 3.5.2. Toyota/Lexus дилерлік орталығы жөндеу-қалпына келтіру жұмыстарын жүргізуге келіссе;
  - 3.5.3. Toyota/Lexus дилерлік орталығында жөндеу-қалпына келтіру жұмыстарында жәбірленушінің қарсылығы жоқ (3.5.1-ден бастап 3.5.3 бойынша барлық тармақтарға сәйкес болған жағдайда) Сақтандырушы Toyota/Lexus дилерлік орталығының шоты негізінде келтірілген зиянның мөлшерін айқындау және көлік құралын қарау туралы өтініш берілген күннен бастап 7 (жеті) жұмыс күні ішінде сақтандыру төлемінің мөлшерін айқындайды.
- 3.6. Үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына келтірілген зиян үшін сақтандыру төлемінің мөлшері Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасының нормаларына сәйкес айқындалады.
- 3.7. Егер Сақтандырушының жазбаша келісімімен Сақтанушының өзі келтірілген зиянның орнын толтырса, онда сақтандыру төлемі Сақтанушыға осы жағдай бойынша Сақтандырушыға кейінгі шағымдардан тиісті түрде ресімделген бас тартуды ұсынған жағдайда және сақтандыру жағдайының басталғанын және залалдардың мөлшерін растайтын құжаттар болған және сақтандыру шарттарында көрсетілген жағдайда жүзеге асырылады.
- 3.8. Сақтандырушыға сақтандыру төлемі туралы талапты Сақтанушы (сақтандырылған) немесе пайда алушы болып табылатын өзге тұлға тұрғылықты жері, пайда алушының байланыс телефондары, банк деректемелері (қажет болған жағдайда) көрсетілген жазбаша нысанда, банк шотына аудару жолымен не сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті құжаттарды қоса бере отырып (келтірілген зиян сипатына қарай) заттай нысанда ұсынады:
  - 3.8.1. Полистің көшірмесі;
  - 3.8.2. сақтандыру жағдайының басталу фактісін растайтын құжат;
  - 3.8.3. жәбірленушінің өміріне, денсаулығына зиян келтіру фактісі болған жағдайда жәбірленушінің еңбекке уақытша жарамсыздық мерзімі туралы денсаулық сақтау ұйымдарының анықтамасының немесе мүгедектікті, жәбірленушінің еңбекке қабілеттілігінен айырылу дәрежесін белгілеу туралы мамандандырылған мекемелердің анықтамасының көшірмесі-олар анықталған жағдайда;
  - 3.8.4. жәбірленушінің қайтыс болғаны туралы куәліктің нотариалды куәландырылған көшірмесі;
  - 3.8.5. пайда алушының зиянды өтеу құқығын растайтын құжат;
  - 3.8.6. Сақтанушы (пайда алушы) сақтандырушы/брокер ұйымдастырған бағалаумен келіскен жағдайларды қоспағанда, жәбірленушілердің өміріне, денсаулығына келтірілген зиянның мөлшерін растайтын құжаттар;
  - 3.8.7. пайда алушының жеке куәлігінің көшірмесі (жеке тұлға үшін);
  - 3.8.8. сақтандыру жағдайы басталған кезде шығындарды болдырмау немесе азайту мақсатында Сақтанушының (сақтандырылушының) шеккен шығыстарын растайтын құжаттар-олар болған кезде;
  - 3.8.9. Сақтанушының (сақтанушының) немесе көлік құралын басқарған адамның жүргізуші куәлігінің көшірмесі және оның осы көлік құралын басқару құқығын растайтын құжаттың көшірмесі;
  - 3.8.10. көлік құралын тіркеу туралы куәліктің көшірмесі;
  - 3.8.11. заңды тұлға үшін: басқару парағының немесе сенімхаттың көшірмесі;
  - 3.8.12. әкімшілік полиция қызметкері медициналық куәландырудан өтуге жолдама берген жағдайда, алкогольдік, есірткілік немесе уытқұмарлық масаңдық мәніне куәландырудан өткенін растайтын денсаулық сақтау ұйымының құжаты;
- 3.9. Егер ұсынылған құжаттар негізінде сақтандыру жағдайының басталу фактісін немесе келтірілген зиянның мөлшерін анықтау мүмкін болмаған жағдайда, Сақтандырушы сақтандыру жағдайының басталу себептерін, мән-жайларын, келтірілген зиянның мөлшерін, сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы объективті және негізделген шешім қабылдау үшін қажетті қосымша құжаттарды сұратуға құқылы.
- 3.10. Брокер / сақтандырушы құжаттардың толық емес топтамасын ұсынған кезде, Егер қолда бар құжаттар сақтандыру жағдайының фактісін, оның басталу себептері мен мән-жайларын және келтірілген зиянның мөлшерін растауға мүмкіндік берсе, шешім қабылдауға және сақтандыру төлемін

жүзеге асыруға құқылы.

3.11. Сақтандыру төлемі көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша төлемді және Полисте белгіленген франшизаны ескере отырып, нақты залал мөлшері шегінде жүзеге асырылады.

3.12. Сақтандыру төлемі Полисте белгіленген сақтандыру сомасының мөлшерінен аспауы тиіс.

3.13. Сақтандыру төлемі ақшалай нысанда өтеу кезінде сақтандыру жағдайының туындауы нәтижесінде Сақтанушының жәбірленушіге келтірген зиянын өтеу туралы сот шешімінде белгіленген мөлшерден аспауға тиіс.

3.14. Сақтандыру төлемі сақтандыру жағдайы нәтижесінде өміріне, денсаулығына және(немесе) мүлкіне зиян келтірілген адамның пайдасына жүзеге асырылады.

3.15. Сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту үшін негіздер болған кезде Сақтандырушы өтінішті және барлық құжаттарды алған күннен бастап 7 (жеті) жұмыс күні ішінде, өтініш берушіге бас тарту себептерін дәлелді негіздей отырып, жазбаша нысанда сақтандыру төлемінен толық немесе ішінара бас тарту туралы тиісті шешім жіберуге міндетті.

3.16. Сақтандыру төлемі сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы шешім қабылданғаннан кейін 5 (бес) күннен кешіктірілмей жүзеге асырылады.

4-бап. Ерекшеліктер мен шектеулер

4.1. Полис төменгілерге қатысты жарамсыз болып табылады:

4.1.1. егер Сақтанушы тасымалдаушы болып табылса, тасымалдаушының жолаушылар алдындағы АҚЖ-н міндетті сақтандыруды регламенттейтін Қазақстан Республикасы заңнамалық актісінің талабы қолданылады;

4.1.2. егер Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде Сақтанушыға (сақтандырылушыға) жұмыс беруші ретінде жұмыскерді еңбек (қызметтік) міндеттерін атқару кезінде жазатайым оқиғалардан сақтандыру міндеті жүктелсе, Сақтанушы – заңды тұлғаның жұмыскерлері еңбек (қызметтік) міндеттерін атқару кезінде;

4.1.3. КҚ басқаруға құқығы, өкілеттігі жоқ адамдарға (тиісті санаты бар жүргізуші куәлігі жоқ);

4.1.4. алкогольдік, есірткілік немесе токсикологиялық мас күйінде немесе КҚ басқаруда қолдануға қарсы болатын дәрі-дәрмектердің әсерінен болған адамдарға;

4.1.5. КҚ-ндағы жүргізуші және оның мүлкі.

4.2. Төменгілер нәтижесінде келтірілген зиян сақтандырумен қамтылмайды:

4.2.1. сақтандыру аумағынан тыс немесе Полистің қолданылу кезеңінен тыс болған жағдайлар;

4.2.2. жол қозғалысы ережелеріне сәйкес КҚ пайдалану ережелерін Сақтанушының бұзуы.

4.3. Келесі жағдайда сақтандыру төлемі жүзеге асырылмайды:

4.3.1. егер сақтандыру жағдайы кезінде сақтандыру Полисі күшіне еңбесе;

4.3.2. Сақтанушы Сақтандырушыға сақтандыру объектісіне қатысты дұрыс емес не жалған ақпарат берген не сақтандыру объектісіне қатысты қандай да болмасын елеулі ақпарат жасырылған жағдайда;

4.3.3. Сақтанушы, сақтандырылушы және/немесе пайда алушы Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталу мән-жайларын тергеп-тексеруге және/немесе келтірілген залалдың мөлшерін белгілеуге кедергі келтірген жағдайда.

4.3.4. Полисте және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де жағдайларда.

5-бап. Тәуекел дәрежесінің өзгеруі.

5.1. Полистің қолданылу кезеңінде Сақтанушы (сақтандырылушы) пайда болған сәттен бастап дереу, бірақ 5 (бес) жұмыс күнінен кешіктірмей, егер бұл өзгерістер сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әсер етуі мүмкін болса, Сақтандырушыға Полис жасасу кезінде хабарланған мән-жайларда өзіне белгілі болған елеулі өзгерістер туралы сақтандырушыға жазбаша хабарлауға міндетті.

5.2. Мынадай өзгерістер елеулі деп танылады:

5.2.1. КҚ-на меншік құқығының ауысуы немесе пайдалану, иелену немесе билік ету құқықтарын полисте көрсетілмеген басқа адамға беру;

5.2.2. КҚ-н есептен шығару, қайта тіркеу;

5.3. Сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әкеп соғатын мән-жайлар туралы хабардар етілген Сақтандырушы Сақтанушының шарттарын өзгертуді немесе тәуекелдің ұлғаюына пропорционалды түрде қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеуді талап етуге құқылы.

5.4. Егер сақтанушы немесе сақтандырылушы сақтандыру шарттарының өзгеруіне немесе сақтандыру сыйлықақысын қосымша төлеуге қарсылық білдірсе, сақтандырушы Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген талаптарға сәйкес полисті бұзуға құқылы. Бұл ретте Сақтанушыға полис бойынша сақтандыру сыйлықақысының 45 (қырық бес) пайызы мөлшерінде не Полисте белгіленген өзге мөлшерде Сақтандырушының әкімшілік шығыстарын шегергенде, сақтандыру кезеңінің пайдаланылмаған қалдығына барабар есептелген сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігі қайтарылады.

5.5. Сақтанушы немесе Сақтандырылушы осы сақтандыру шарттарының 5.1-тармақта көзделген міндетті орындамаған жағдайда, Сақтандырушы Полисті бұзуды және Полисті бұзудан келтірілген

залалды өтеуді талап етуге құқылы.

5.6. Егер сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әкеп соғатын мән-жайлар жойылған болса, Сақтандырушының Полисті бұзуды талап етуге құқығы жоқ.

6-бап. Сақтандыру сыйлықақысы, оны төлеу тәртібі мен мерзімі.

6.1. Сақтандыру сыйлықақысы-полисте көрсетілген, сақтанушы сақтандырушыға соңғы сақтандыру тәуекелін қабылдағаны үшін төлейтін ақша сомасы.

6.2. Сақтандыру сыйлықақысы төлем шотын алған сәттен бастап 7 (жеті) жұмыс күні ішінде қолма-қол ақшасыз нысанда біржолғы төлеммен төленуге тиіс.

6.3. Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын (кезекті сақтандыру жарнасын) Полис шарттарында көрсетілген мерзімдерде төлемеген жағдайда Сақтандырушының құқығы бар:

6.3.1. сақтанушыға төлемнің жоқтығы туралы жазбаша хабарлама жіберілгеннен кейін 7 (жеті) жұмыс күні ішінде полисті біржақты тәртіппен бұзуға; не

6.3.2. егер сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиға сақтандыру сыйлықақысы (кезекті сақтандыру жарнасы) төленгенге дейін орын алса, сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға; не

6.3.3. сақтандыру төлемінің мөлшерін айқындау кезінде, егер сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиға енгізу мерзімі өткен сақтандыру сыйлықақысы (кезекті сақтандыру жарнасы) төленгенге дейін басталса, мерзімі өткен сақтандыру сыйлықақысының (кезекті сақтандыру жарнасының) сомасы есепке жатқызуға.

7-бап. Тараптардың құқықтары мен міндеттері.

7.1 Сақтанушының құқығы бар:

7.1.1. Сақтандырушыдан оның төлем қабілеттілігі және қаржылық тұрақтылығы туралы ақпаратты талап етуге;

7.1.2. Полисте көзделген тәртіппен және шарттарда пайда алушының пайдасына сақтандыру төлемін жүзеге асыруды талап етуге;

7.1.3. Полис жоғалған жағдайда оның телнұсқасын алуға;

7.2. Сақтанушы міндетті:

7.2.1. сақтандыру сыйлықақысын Полисте белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде төлеуге;

7.2.2. Сақтандырушыға авто көлік иелерінің азаматтық жауапкершілігін ерікті сақтандырудың барлық басқа сақтандыру компанияларымен жасалған және жасалатын шарттары туралы хабарлауға;

7.2.3. Сақтандырушыға сақтандыру тәуекелінің жай-күйі туралы хабарлауға;

7.2.4. зиян келтіру мүмкіндігін азайту үшін сақтық шараларын қолдануға;

7.2.5. Сақтандырушының келісімінсіз өтемақы төлемеуге, зиян келтіруге байланысты ішінара немесе толық қойылған талаптарды мойындамауға;

7.2.6. сақтандыру шарттары мен сақтандыру сыйлықақылары мен төлемдерінің мөлшері туралы құпиялылықты сақтауға;

7.2.7. оған мәлім болған сәттен бастап 7 (жеті) жұмыс күнінен кешіктірмей, егер бұл өзгерістер сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына елеулі әсер етуі мүмкін болса, Сақтандырушыға Полис жасасу кезінде хабарланған мән-жайларда өзіне белгілі болған елеулі өзгерістер туралы Сақтандырушыға жазбаша хабарлау қажет. Кез-келген жағдайда Полисте және сақтандыру туралы өтініште көрсетілген кез-келген өзгерістер маңызды деп танылады.

7.3. Сақтандырушының құқығы бар:

7.3.1. Сақтанушыдан сақтандыру Полисін жасасу үшін қажетті мәліметтерді ұсынууды талап етуге;

7.3.2. оған ұсынылған ақпарат пен құжаттарды тексеруге;

7.3.3. тиісті мемлекеттік органдар мен ұйымдардан олардың құзыретіне қарай сақтандыру жағдайының басталу фактісін және жәбірленушіге келтірілген зиянның мөлшерін растайтын құжаттарды сұратуға;

7.3.4. Сақтанушыдан (Сақтандырылушыдан) сақтандыру жағдайының фактісін, оның туындау мән-жайларын анықтау үшін қажетті ақпаратты талап етуге;

7.3.5. дербес талаптарды мәлімдемейтін үшінші тұлға ретінде сотқа қатысуға;

7.3.6. Заңда белгіленген тәртіппен Сақтанушыға немесе Сақтандырылушыға қойылатын талаптардың мөлшеріне дау айтуға;

7.3.7. сақтандыру шарттарында көзделген негіздер бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға;

7.3.8. келтірілген зиянның мөлшерін өз бетімен анықтауға немесе ол үшін бағалаушының қызметтерін пайдалануға.

7.4. Сақтандырушы міндетті:

7.4.1. сақтандыру оқиғасы туралы хабарлама алған кезде оны дереу тіркеуге;

7.4.2. сақтандыру жағдайы басталған кезде Полисте белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде сақтандыру төлемін жүргізуге;

7.4.3. сақтандыру құпиясын қамтамасыз етуге.

7.5. Сақтандырушы мен Сақтанушы міндеттерінің көрсетілген тізбесі толық болып табылмайды,

Тараптардың қосымша міндеттері Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделуі мүмкін.

8-бап. Кері талап ету құқығы.

7.1. Сақтандыру төлемін жүзеге асырған Сақтандырушының Сақтанушыға (сақтандырылушыға) төленген сома шегінде, кері талап ету құқығы бар егер:

7.1.1. Сақтанушының (сақтандырылушының) АҚЖ қажетті қорғаныс және аса қажеттілік жағдайында жасалған іс-қимылдарды қоспағанда, сақтандыру жағдайының туындауына бағытталған не оның басталуына ықпал ететін оның қасақана іс-әрекеттерінің салдарынан пайда болса;

7.1.2. Сақтанушы (сақтандырылушы) сақтандыру жағдайынан шығынды азайту жөнінде әдейі шаралар қолданбаған, бірақ қабылданбаған шаралар себебінен туындаған қосымша шығын мөлшерінде ғана;

7.2. Сақтандыру төлемін жүзеге асырған Сақтандырушыға ол төлеген сома шегінде Сақтанушының (сақтандырылушының) сақтандыру нәтижесінде Сақтандырушының өтеген шығындары үшін жауапты тұлғаға кері талап қою құқығы өтсе. Бұл ретте, егер сақтандыру жағдайы автокөлік жолдары мен олардағы құрылыстарға қанағаттанарлықсыз қызмет көрсетуден туындаған жол жағдайлары себебінен орын алғаны анықталса, сақтандыру төлемін жүзеге асырған сақтандырушыға КҚ иесінің осындай жағдайлар жасауға кінәлі тұлғаға қойылатын талап құқығы ауысады.

9-бап. Сақтандырушыны сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босату негіздері.

9.1. Егер сақтандыру жағдайы төменгілер салдарынан болған болса, Сақтандырушы сақтандыру төлемінен толық немесе ішінара бас тартуға құқылы:

9.1.2. Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген тәртіппен, сақтандыру жағдайына себеп-салдарлық байланыстағы қасақана қылмыстық немесе әкімшілік құқық бұзушылық деп танылған пайда алушының іс-әрекеттері.

9.2. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуы үшін мыналар да негіз бола алады:

9.2.1. пайда алушының шығын келтіргені үшін кінәлі адамнан залалдың тиісті өтемін алуы;

9.2.2. сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабарламау немесе уақтылы хабарламау;

9.2.3. Сақтанушының (сақтандырылушының) КҚ-н жарыстарда, сынақтарда немесе көлік жүргізуді үйрену кезінде пайдалануы;

9.2.4. КҚ-н оның техникалық мақсатына сәйкес келмейтін мақсаттарда пайдалануы;

9.2.6. сақтандырушымен алдын ала жазбаша келісімінсіз сақтандырылған КҚ-н өтеулі және (немесе) өтеусіз пайдалану (жалға алу, лизинг, прокатқа беру және т. б.) беру;

9.2.7. жәбірленушінің мүлкіне ақша, бағалы қағаздар, алтын, күмістен жасалған бұйымдар, құнды тасты бұйымдар, зергерлік бұйымдар, өнер туындылары, діни ғибадат заттары, коллекциялар, картиналар, қолжазбалар және (немесе) басқа да құндылықтар түрінде зиян келтіру;

9.2.8. көлік құралын басқаратын адам апат орнынан қашып кетсе;

9.2.9. КҚ-ны басқаратын және психоактивті затты қолдану фактісін және мас күйін анықтау үшін куәландыруға жіберілген адам дәлелді себептерсіз мұндай куәландырудан өтпесе.

9.3. Сақтандырушы, егер сақтандыру жағдайы төменгілер салдарынан болса, сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады:

9.3.1. ядролық жарылыстың, радиацияның немесе радиоактивті ластанудың әсері;

9.3.2. әскери іс-қимылдар, террористік актілер, терроризмге қарсы операциялар, қарулы қақтығыстар;

9.3.3. азаматтық соғыс, әр түрлі халықтық толқулар, жаппай тәртіпсіздіктер немесе ереуілдер;

9.4. Сақтандырушы Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де негіздер бойынша сақтандыру төлемінен бас тартуға құқылы.

9.5. Сақтандырушыны сақтанушыға сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босату бір мезгілде Сақтандырушыны сақтандырылушыға және (немесе) пайда алушыға сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатады. Бұл жағдайда жәбірленушілерге келтірілген зиянды өтеу үшін жауапкершілік Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген тәртіппен тікелей зиян келтірушіге жүктеледі.

10-бап. Тараптардың жауапкершілігі

1.1. Шарт бойынша өз міндеттемелерін орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін Тараптар Полиске, оған қойылатын талаптарға және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жауапты болады.

11-бап. Полис әрекетін тоқтату.

11.1. Полис келесі жағдайда өз әрекетін тоқтатады:

11.1.1. сақтандыру төлемін жүзеге асыру кезінде толық сақтандыру сомасы мөлшерінде;

11.1.2. сот Полисті жарамсыз деп тану туралы шешім қабылдаған жағдайда;

11.1.3. Полисте және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де жағдайларда.

11.2. Қазақстан Республикасы Азаматтық Кодексінің 841-бабының 1-тармағында көрсетілген мән-жайлар бойынша Полис мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде, сондай-ақ Сақтандырушы Полистен

біржақты бас тартқан жағдайда, ол туралы хабарлама Сақтанушыға осындай бұзудан бір ай бұрын ұсынылуға тиіс болған жағдайда, Сақтандырушының сақтандыру қолданылған уақытқа барабар сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігіне құқығы болады.

11.3. Сақтанушы сақтандыру Полисін біржақты тәртіппен бұзудан бір ай бұрын Сақтандырушыны бұл туралы жазбаша хабардар еткеннен кейін ғана бұзуға құқылы. Бұл ретте Сақтанушының сақтандыру сыйлықақысының 50% мөлшерінде Сақтандырушының әкімшілік шығыстарын шегергендегі пайдаланылмаған сақтандыру кезеңі үшін сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігіне құқығы бар.

11.4. Егер Сақтанушы немесе оның атынан әрекет ететін тұлға Сақтандырушыға тәуекелді бағалау үшін елеулі маңызы бар мән-жайлар туралы көрінеу жалған немесе толық емес мәліметтерді (сақтандырылғандардың да сақтандырылмағандардың да шығындары туралы мәліметтерді қоса алғанда) хабарлаған жағдайда, Сақтандырушының сақтандыру қызметін ұсынуда немесе одан бас тартуда шешім қабылдауына әсер ететін жағдайда Полис жарамсыз деп танылуы мүмкін сақтандыру шарттары мен ережелерін қорғау және анықтау.

12-бап. Дауларды шешу тәртібі.

12.1. Полистен туындайтын құқықтық қатынастарға қолданылатын материалдық және процестік құқық Қазақстан Республикасының құқығы болып табылады.

12.2. Полис бойынша туындаған даулар келіссөздер арқылы шешіледі.

12.3. Келісімге қол жеткізілмеген жағдайда дау, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен шешіледі.

12.4. Сот талаптары бір - біріне қойылған жағдайда, Тараптар жауапкер-тараптан талап қою сомасына кепілдік міндеттемесін немесе оны беруден бас тартуды қоспағанда, өзге де қамтамасыз етуді алғанға дейін талап қою талаптарын қамтамасыз ету жөнінде сот шаралар қабылдағаны туралы мәлімдемеуге келіседі.

13-бап. Қорытынды ережелер.

13.1. Полис ережелерімен, сақтандыру шарттарымен реттелмеген Тараптардың өзара қарым-қатынасы Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасымен регламенттеледі.

13.2. Тараптар қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға, оның ішінде қажетті құжаттарды, мәліметтерді, куәліктерді ұсыну жолымен қарсы іс-қимыл туралы Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын орындайды. Тараптар осы тармақтың шарттарын орындау нәтижесінде алынған ақпараттың құпиялылығын қамтамасыз етуге кепілдік береді.

13.3. Сақтандыру Полисіне өзгерістер мен толықтырулар енгізуге жол берілмейді.

**"GAR" ӨЗГЕ ДЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ШЫҒЫНДАРДЫ ЕРІКТІ ТҮРДЕ БІРЛЕСІП
САҚТАНДЫРУ ЖӨНІНДЕГІ САҚТАНДЫРУ ЕРЕЖЕЛЕРІ**

Бірлескен сақтандыру шартының жалпы ережелері мен мәні

1. Жалпы ережелер

1.1. Осы сақтандыру ережелері "GAR" өзге де қаржылық залалдарды ерікті түрде бірлесіп сақтандыруға қатысты (бұдан әрі – сақтандыру шарттары) әзірленді. Сақтандыру ережелерінде айтылмаған шарттар өзге қаржылық шығындарды ерікті сақтандыру Полисімен және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасымен (бұдан әрі – Полис) реттеледі.

1.2. **Сақтандырушы (лар)**-осы Шарт бойынша сақтандыруды жүзеге асыратын және Полисте көрсетілген ұйым(дар). Сақтандырушы (лар) терминін жекеше де, көпше түрде де қолдану полисте көрсетілген барлық сақтандырушыларға шарттың бір жағы ретінде қатысты;

1.3. **Брокер**-сақтандыру пулына қатысушылардың бірлескен қызметі туралы шарт негізінде Сақтандырушының функцияларын жүзеге асыратын, Сақтандырушының атынан бірлесіп сақтандыру шарттарын жасасатын және қол қоятын, сақтандырушының атынан бірлесіп сақтандыру шарттары бойынша шығындарды реттеуге және келісуге байланысты іс-шараларды жүзеге асыратын заңды тұлға

1.4. **Сақтандыру сомасы**-сақтандыру объектісі сақтандырылған және сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтандырушы жауапкершілігінің шекті көлемін білдіретін Полисте белгіленген ақша сомасы.

1.5. **КҚ**-бұл Полисте көрсетілген көлік құралы.

1.6. Сақтандыру шарты Сақтанушыға сақтандыру Полисін беру арқылы жасалады.

1.7. Сақтандыру шарты сақтанушымен сақтандыру полисін соңғысына беру арқылы сақтандыруға өтініш негізінде жасалады. Ережелер мен сақтандыру Полисінің шарттары арасында сәйкессіздік болған жағдайда, соңғысының шарттары басым болады.

1.8. Сақтандыру объектісі сатып алынған (сатып алуға жоспарланатын) Жаңа ұқсас көлік құралының (бұдан әрі – "жаңа ұқсас КҚ") құны мен айдап әкетуге, ұрлауға байланысты автомобиль көлігін ерікті сақтандыру шарты (бұдан әрі – КАСКО шарты) бойынша алынған сақтандыру төлемінің сомасы арасындағы айырмадан туындаған қаржылық шығындардың туындау тәуекеліне байланысты, Сақтанушының мүліктік мүдделері болып табылады немесе көлік құралының (бұдан әрі – "КҚ") толық (конструктивті) жойылуы не КАСКО шарты бойынша сақтандыру сомасының мөлшері мен КАСКО шарты бойынша Сақтанушы алған сақтандыру төлемінің сомасы арасындағы айырма.

1.9. Егер жаңадан сатып алынатын көлік құралының құны Жаңа ұқсас КҚ* құнынан жоғары болса, онда ол Жаңа ұқсас КҚ-на тең сома бөлігінде ғана Жаңа ұқсас КҚ болып саналады.

* Жаңа ұқсас КҚ:

Сақтандыру жағдайы кезінде сатылатын КҚ-ға спецификация бойынша неғұрлым жақын көлік құралы, оның құны КАСКО шарты бойынша КҚ құнының сомасынан және сақтандыру шарттарының 1.14-тармағына сәйкес келетін сақтандыру сомасынан аспайды.

1.10. Осы Шарт бойынша сақтандыру сақтанушы ҚР резиденті – кез келген сақтандыру компаниясымен жасасқан КАСКО шартына байланысты ғана жүзеге асырылуы мүмкін.

1.11. Шарт жасалған күнгі КҚ жасы 60 айдан аспауы тиіс.

1.12. Егер көлік құралының толық (конструктивті) жойылуы немесе ұрлануы КАСКО шартының талаптарына сәйкес сақтандыру жағдайлары болып танылмаса және олар бойынша КАСКО шарты бойынша сақтандыру төлемі жүргізілмесе, Сақтанушының шығыстарының туындауы сақтандыру жағдайы болып табылмайды.

1.13. Сақтандыру жағдайы Каско шарты бойынша КҚ-ның жоғалу немесе ұрлану немесе толық (конструктивті) жойылу тәуекелінің туындауы нәтижесінде алынған сақтандыру төлемінің сомасы КҚ-ның аз сомасын білдіретіндігіне байланысты Сақтанушының шығыстарының (шығындарының) туындауы болып табылады:

1 Сақтандыру жағдайы:

Жоғалған КҚ орнына басқа ұқсас КҚ (маркасы, моделі, шығарылған жылы, қозғалтқыш көлемі, жинақталуы) сатып алуға арналған шығындарды растауды ескере отырып, ұқсас көлік құралын сатып алуға жоспарланатын құн;

2 Сақтандыру жағдайы:

Егер жоғалған КҚ-ның орнына басқа ұқсас КҚ-н (маркасы, моделі, шығарылған жылы, қозғалтқыш көлемі, жинақталуы) сатып алу шығындарын растау болмаған жағдайда, Сақтандыру Полисінде көрсетілген КҚ-ның нақты құны.

1.14. Сақтандыру сомасы КҚ-ның нақты құнына тең және сақтандыру Полисінде көрсетіледі. Сақтандыру полисі бойынша сақтандыру төлемінің мөлшері мынадай сомалармен шектеледі:

1 Сақтандыру жағдайы бойынша :

Toyota / Lexus автомобильдерін сатып алған жағдайда, осы кезеңде болған сақтандыру жағдайлары

бойынша:

Шарттың 0-6 айы: КҚ-ның нақты құнының 18 %, бірақ сақтандыру Полисінде көрсетілген сомадан артық емес;

Шарттың қолданылу мерзімі 6-12 ай: КҚ-ның нақты құнының 21%, бірақ сақтандыру Полисінде көрсетілген сомадан артық емес;

Шарттың 12-18 айы: КҚ-ның нақты құнының 24 %, бірақ сақтандыру Полисінде көрсетілген сомадан аспайды;

Шарттың 18-24 айы: КҚ-ның нақты құнының 27 %, бірақ сақтандыру Полисінде көрсетілген сомадан артық емес;

Шарттың 24-30 айы: КҚ-ның нақты құнының 30 %, бірақ сақтандыру Полисінде көрсетілген сомадан артық емес;

Шарттың 30-36 айы: КҚ-ның нақты құнының 33 %, бірақ сақтандыру Полисінде көрсетілген сомадан артық емес;

Toyota / Lexus-Тан басқа кез келген маркалы автомобильдерді сатып алған жағдайда, осы кезеңде орын алған сақтандыру жағдайлары бойынша:

Шарттың 0-6 айы: КҚ-ның нақты құнының 12%, бірақ сақтандыру Полисінде көрсетілген сомадан артық емес;

Шарттың қолданылу мерзімі 6-12 ай: КҚ-ның нақты құнының 14%, бірақ сақтандыру Полисінде көрсетілген сомадан артық емес;

Шарттың 12-18 айы: КҚ-ның нақты құнының 16%, бірақ сақтандыру Полисінде көрсетілген сомадан аспайды;

Шарттың 18-24 айы: КҚ-ның нақты құнының 18%, бірақ сақтандыру Полисінде көрсетілген сомадан аспайды;

Шарттың 24-30 айы: КҚ-ның нақты құнының 20%, бірақ сақтандыру Полисінде көрсетілген сомадан артық емес;

Шарттың 30-36 айы: КҚ-ның нақты құнының 22%, бірақ сақтандыру Полисінде көрсетілген сомадан аспайды;

2 Сақтандыру жағдайы бойынша :

КАСКО сақтандыру шарты бойынша франшиза мөлшерінде, бірақ сақтандыру Полисінде көрсетілген сомадан аспайды.

1.15. Сақтандыру полисі оған қол қойылған күннен бастап 12 ай мерзімге немесе полисте көрсетілген кез келген басқа кезеңге жасалады.

1.16. Егер сақтандыру полисінде өзгеше көзделмесе, сақтандыру өтемі Қазақстан Республикасының аумағында қолданылады.

2. ТАРАПТАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

2.1. Сақтанушы құқылы:

2.1.1. сақтандырушыдан сақтандыру шарттарын түсіндіруді талап етуге;

2.1.2. Полис жоғалған жағдайда оның телнұсқасын алуға;

2.1.3. сақтандыру Полисін мерзімінен бұрын тоқтатуға;

2.1.4. Пайда алушы ретінде кез келген адамды тағайындауға;

2.1.5. Сақтандырушымен келісім бойынша сақтандыру Полисіне өзгерістер мен толықтырулар енгізуге;

2.1.6. Сақтандыру Полисінде және сақтандыру шарттарында көзделген жағдайларда сақтандыру төлемін алуға;

2.1.7. Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту немесе оның мөлшерін азайту туралы шешіміне дау айтуға;

2.1.8. сақтандырушы жүргізген немесе Сақтандырушы тәуелсіз бағалаушыда ұйымдастырған сақтандырылған КҚ - на келтірілген зиян мөлшерін бағалау нәтижесімен келіспеген жағдайда, өз есебінен басқа тәуелсіз бағалаушының қызметтерін пайдалануға.

2.2. Сақтанушы міндетті:

2.2.1. Сақтандыру Полисін жасасу кезінде Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының туындау ықтималдығын және оның басталуынан болатын ықтимал залалдардың мөлшерін айқындау үшін маңызы бар белгілі мән-жайларды хабарлауға;

2.2.2. Сақтандыру Полисінде белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде сақтандыру сыйлықақысын төлеуге;

2.2.3. Сақтандырушыға сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына елеулі әсер етуі мүмкін жағдайларда өзіне белгілі болған елеулі өзгерістер туралы жазбаша хабарлауға;

2.2.4. Сақтандыру Полисінде көрсетілген КҚ-на қатысты басқа сақтандырушылармен жасалған барлық ұқсас сақтандыру шарттары туралы хабарлауға;

2.2.5. сақтандыру жағдайынан шығынды азайту жөнінде шаралар қабылдауға;

2.2.6. Сақтандыру Полисінде, сақтандыру шарттарында және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген жағдайларда және тәртіппен сақтандыру жағдайының басталуына жауапты тұлғаға талап ету құқығының Сақтандырушыға өтуін қамтамасыз етуге;

2.2.7. 1-сақтандыру жағдайы бойынша сақтандыру төлемін алу үшін КҚ класы бойынша ұқсас немесе салыстырылатын сатып алу-сату шартын жасасу және КАСКО сақтандыру шарты бойынша сақтандыру төлемін алған сәттен бастап күнтізбелік 90 (тоқсан) күн ішінде КАСКО сақтандыру шарты бойынша сақтандыру төлемі сомасынан кем емес соманы КҚ құнынан төлеу.

2.3. Сақтандырушы құқылы:

2.3.1. сақтандыру жағдайының басталу себептері мен мән-жайларына және келтірілген залалдың мөлшеріне қатысты тергеу жүргізу, тиісті мемлекеттік органдар мен ұйымдардан олардың құзыретіне қарай сақтандыру жағдайының басталу фактісін және сақтанушыға келтірілген зиянның мөлшерін растайтын құжаттарды сұратуға;

2.3.2. сақтандыру шарттарында көзделген негіздер бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға (сақтандыру шарттарында көзделген сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартудың кез келген негізі Сақтандырушы үшін оның тікелей міндеті емес, құқығы болып табылады);

2.3.3. Сақтанушыдан сақтандыру оқиғасының басталу фактісін, себептері мен мән-жайларын, сондай-ақ КҚ-на келтірген залалдың мөлшері мен сипатын анықтау үшін қажетті ақпаратты талап етуге;

2.3.4. Сақтандырушының келесі жағдайда сақтандыру өтемін төлеуді кейінге қалдыруға құқығы бар:

2.3.4.2. егер оның Сақтанушының сақтандыру төлемін алуға жарамдылығына күмәні болса – қажетті дәлелдемелер ұсынылғанға дейін;

2.3.4.3. егер тиісті ішкі істер органдары Сақтанушыға немесе оның уәкілетті тұлғаларына қарсы қылмыстық іс қозғаса және залал келтіруге әкеп соққан мән – жайларға тергеу жүргізілсе-тергеу аяқталғанға дейін;

2.3.4.4. егер Сақтандырушы өтінімдерге жауап алғанға дейін мәлімделген оқиғаға байланысты құзыретті органдарға және басқа ұйымдарға сұрау салулар жіберген болса.

Кейінге қалдыру фактісі туралы Сақтандырушы, Сақтандырушы кейінге қалдыру туралы шешім қабылдаған кезден бастап 10 (он) жұмыс күні ішінде Сақтанушыға жазбаша хабарлама жібереді.

2.4. Сақтандырушы міндетті:

2.4.1. Сақтанушыны сақтандыру шарттарымен таныстыруға, оның сақтандыру шарттарынан туындайтын құқықтары мен міндеттерін түсіндіруге;

2.4.2. Сақтандыру Полисі жоғалған жағдайда оның телнұсқасын беруге;

2.4.3. сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру шарттарында белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімдерде сақтандыру төлемін жүргізуге;

2.4.4. сақтандыру құпиясын қамтамасыз етуге.

3. ШАРТТЫҢ ҚОЛДАНЫЛУ КЕЗЕҢІНДЕ ТӘУЕКЕЛ ДӘРЕЖЕСІНІҢ ӨЗГЕРУІ

3.1. Сақтандыру Полисінің қолданылу кезеңінде Сақтанушы (сақтандырылушы) пайда болған сәттен бастап дереу, бірақ 5 (бес) жұмыс күнінен кешіктірмей, егер бұл өзгерістер сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әсер етуі мүмкін болса, Сақтандырушыға Сақтандыру Полисін жасасу кезінде хабарланған мән-жайларда өзіне белгілі болған елеулі өзгерістер туралы Сақтандырушыға жазбаша хабарлауға міндетті. Мынадай өзгерістер елеулі деп танылады:

3.1.1. көлік құралының зақымдануы;

3.1.2. көлік құралын пайдалану сипатын өзгерту, оның ішінде оны коммерциялық мақсатта пайдалану (такси, маршруттық такси және т. б.);

3.1.3. шанақты немесе қозғалтқышты ауыстыру, қосымша жабдықты орнату (жарық сигналын, аудио және бейне жабдықты қоспағанда);

3.2. Сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әкеп соғатын мән-жайлар туралы хабардар етілген Сақтандырушы сақтандыру Полисінің талаптарын өзгертуді немесе тәуекелдің ұлғаюына пропорционалды түрде қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеуді талап етуге құқылы.

3.3. Егер Сақтанушы немесе Сақтандырылушы сақтандыру Полисінің шарттарын өзгертуге немесе сақтандыру сыйлықақысын қосымша төлеуге қарсылық білдірсе, Сақтандырушы сақтандыру Полисін бұзуды талап етуге құқылы. Бұл ретте Сақтанушыға сақтандыру Полисі бойынша қайтарылуға жататын сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігінің 75 (жетпіс бес) пайызы мөлшеріндегі әкімшілік шығыстарды және жүзеге асырылған сақтандыру төлемдерінің сомаларын шегергенде, сақтандыру кезеңінің пайдаланылмаған қалдығына барабар есептелген сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігі қайтарылады.

3.4. Сақтанушы немесе сақтандырылушы міндетті осы бөлімінде 3.1-тармақта көзделген шарттарды орындамаған жағдайда, Сақтандырушы сақтандыру Полисін бұзуды және сақтандыру Полисін бұздан келтірілген залалдарды өтеуді талап етуге құқылы.

3.5. Егер сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әкеп соғатын мән-жайлар жойылған болса, Сақтандырушының сақтандыру полисін бұзуды талап етуге құқығы жоқ.

4. САҚТАНДЫРУ ОҚИҒАСЫ БАСТАЛҒАН КЕЗДЕГІ ТАРАПТАРДЫҢ ӨЗАРА ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСЫ

4.1. 1-бөлімнің 9-тармақта көрсетілген КҚ-мен сақтандыру оқиғасы басталған кезде. Ұрлау немесе толық (конструктивті) жойылу секілді сақтандыру шарттарында Сақтанушы бұл туралы

Сақтандырушыға Сақтандыру Полисінде көрсетілген телефондар арқылы Сақтандырушының тәулік бойы жұмыс істейтін колл-орталығына дереу хабарлауға міндетті.

5. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТӘРТІБІ МЕН МЕРЗІМДЕРІ

5.1. Сақтанушының шығыстарының (күтпеген шығыстарының) жалпы сомасы Сақтанушының КАСКО шарты бойынша алған сақтандыру төлемінің сомасы мен:

5.1.1. Сақтанушы сатып алатын өзге көлік құралының құнымен не

5.1.2. КАСКО шарты бойынша сақтандыру сомасының мөлшерімен анықталады.

5.2. Сақтандыру Полисі бойынша сақтандыру төлемінің мөлшері сақтандыру шарттарының 1-бөлімінің 10-тармағында көрсетілген сомалармен шектеледі.

5.3. Пайда болған сақтандыру жағдайы бойынша сақтандыру төлемін алу үшін Сақтанушы Сақтандырушыға/брокерге жүгінуге және мынадай құжаттарды ұсынуға міндетті:

5.3.1. сақтандыру жағдайы (оқиғасы) туралы жазбаша өтініш;

5.3.2. Сақтандыру Полисінің көшірмесі;

5.3.3. осыған байланысты Сақтандыру Полисі бойынша сақтандыру жүзеге асырылған КАСКО шартының көшірмесі;

5.3.4. жеке куәліктің көшірмесі; КҚ тіркеу туралы куәліктің көшірмесі; сақтандыру компаниясында істерді жүргізу құқығына сенімхат (қажет болған жағдайда);

5.3.5. КАСКО шарты бойынша келтірілген залал сомасы және КҚ-ның жарамды қалдықтарының құны туралы ақпараты бар сақтандыру төлемі туралы құжаттың (шешімнің) көшірмесі;

5.3.6. КАСКО шарты бойынша Сақтандырушыдан сақтандыру төлемін алу фактісін растайтын құжаттың көшірмесі;

5.3.7. өзге КҚ сатып алғанын растайтын төлем құжатының және сатып алу-сату шартының көшірмесі;

5.3.8. Егер Сақтанушы 1-ші сақтандыру жағдайы бойынша сақтандыру төлемін талап еткен жағдайда, онда қосымша өзге КҚ-н сатып алу-сату шарты және осындай шарт үшін КАСКО шарты бойынша сақтандыру төлемін алған сәттен бастап, күнтізбелік 90 (тоқсан) күн ішінде КАСКО шарты бойынша сақтандыру төлемі сомасынан кем емес соманың төленгенін растайтын құжат ұсынылады.

5.4. Сақтандырушы / Брокер сақтандыру жағдайының басталу себептерін, мән-жайларын, келтірілген зиянның мөлшерін және сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы объективті, негізделген шешім қабылдау үшін қажетті қосымша құжаттарды сұратуға құқылы.

5.5. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті қандай да бір құжаттар ұсынылмаған жағдайда, сондай-ақ сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы шешім сақтандыру шарттарында белгіленген мерзімдерде қабылданбаған жағдайда, Сақтандырушы төлемге өтініш пен сақтандыру шарттарында көзделген құжаттарды алған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде хабарлайды, не құжаттар топтамасы толық емес болса, бұл туралы Сақтанушыға (сақтандырылушыға, пайда алушыға) жетіспейтін құжаттардың тізбесін көрсете отырып немесе қосымша құжаттарды талап етудің және (немесе) сақтандыру төлемін жүзеге асыру мерзімдерін ұзартудың себептерін түсіндіре отырып, жазбаша хабарлайды. Сақтандырушы Сақтанушы құжаттардың, оның ішінде Шарттың 5.3-тармақта көзделген құжаттардың толық пакетін ұсынбаған жағдайда, егер қолда бар құжаттар сақтандыру жағдайының фактісін, оның басталу себептері мен мән-жайларын, сондай-ақ келтірілген залалдың мөлшерін растауға мүмкіндік берсе, Шарттың шешімі қабылдануға және сақтандыру төлемін жүзеге асыруға құқылы.

5.6. Сақтандыру төлемі немесе сақтандыру төлемін жүзеге асырудан дәлелді бас тарту туралы шешімді Сақтандырушы/брокер сақтандыру жағдайының басталғанын, шығын мөлшері мен алушының сақтандыру төлеміне құқығын растайтын барлық қажетті құжаттарды, ал кінәлі адам болған жағдайда – сақтандыру шарттарында және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген жағдайларда, талап ету құқығы Сақтандырушыға өту үшін қажетті құжаттарды алған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде қабылданады.

5.7. Сақтандыру төлемі, сақтандыру төлемі туралы шешім қабылданғаннан кейін 5 (бес) жұмыс күнінен кешіктірмей қолма-қол ақшасыз төлеммен жүргізіледі. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру күні сақтандырушының/брокердің банктік шотынан ақша есептен шығарылған күн болып есептеледі.

5.8. Егер брокер/сақтандырушыда Сақтанушы ұсынған құжаттардың дұрыстығына және сақтандыру жағдайының басталу мән-жайларына негізделген күмән болған жағдайда сақтандыру төлемін жүзеге асыру 60 (алпыс) жұмыс күнінен аспайтын мерзімге кейінге қалдырылуы мүмкін. Кейінге қалдыру фактісі туралы сақтандырушы/Брокер, Сақтандырушы кейінге қалдыру туралы шешім қабылдаған сәттен бастап 10 (он) жұмыс күні ішінде Сақтанушыға жазбаша хабарлама жібереді.

5.9. Сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін Сақтандырушыға төленген сома шегінде Сақтанушының сақтандыру шарттарында және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген жағдайларда залал келтіргені үшін кінәлі тұлғаға талап ету құқығы өтеді.

5.10. Сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін Сақтандыру Полисі қолданысын тоқтатады.

5.11. Айдап әкетілген және (немесе) ұрланған КҚ Сақтанушыға қайтарылған жағдайда, соңғысы Сақтандырушымен/Брокермен келісім бойынша 7 (жеті) күнтізбелік күн ішінде табылған КҚ-ны брокерге/Сақтандырушыға қайтаруға міндетті.

6. САҚТАНДЫРУ ПОЛИСІН ТОҚТАТУ ШАРТТАРЫ

6.1. Сақтандыру Полисі келесі жағдайларда тоқтатылған болып саналады:

6.1.1. Сақтандыру Полисінің жарамдылық мерзімі өткенде;

6.1.2. Сақтандыру полисін мерзімінен бұрын тоқтатқанда;

6.1.3. Сақтандырушының сақтандыру полисі бойынша өзінің барлық міндеттемелерін орындауы.

6.2. Сақтандыру Полисі келесі жағдайларда мерзімінен бұрын тоқтатылады:

6.2.1. сақтандыру объектісі жоқ болған жағдайда;

6.2.2. сақтандыру жағдайының туындау мүмкіндігі жойылып, сақтандыру тәуекелінің болуы сақтандыру жағдайынан басқа жағдайларда тоқтаған кезде;

6.2.3. Сақтандырушыны мәжбүрлеп тарату туралы сот шешімі заңды күшіне енген не Сақтандырушыны ерікті түрде таратуға рұқсат беру туралы уәкілетті мемлекеттік органның шешімі күшіне енген жағдайда;

6.2.4. тараптардың келісімі бойынша;

6.2.5. Сақтандыру Полисіне енгізілген шарттар мен мәліметтер өзгерген кезде.

6.3. 6.2.1 - 6.2.3. тармағында көрсетілген мән-жайлар бойынша, Сақтандыру полисі

Сақтандыру Полисін тоқтату үшін негіз ретінде көзделген мән-жайлар туындаған сәттен бастап, бұл туралы мүдделі Тарап екінші тарапты дереу хабардар етуге тиіс, бұл ретте Сақтанушыға сақтандыру кезеңінің пайдаланылмаған қалдығына барабар есептелген сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігі қайтарылады.

6.4. Тараптардың келісімі бойынша сақтандыру полисі мерзімінен бұрын тоқтатылған жағдайда (5.2.4. тармақ), Сақтандырушы Сақтанушыға қайтарылуға жататын соманың және жүзеге асырылған сақтандыру төлемдерінің сомасының 75 (жетпіс бес) пайызы мөлшерінде Сақтандырушының әкімшілік шығыстарын шегергендегі Сақтандыру Полисінің қолданылу мерзімі аяқталмаған үшін сақтандыру сыйлықақыларын қайтарады.

6.5. Сақтанушы Сақтандыру Полисінен бас тартқан кезде, егер бұл 6.2-тармақта көрсетілген мән-жайларға байланысты болмаса, Сақтанушыға шарт бойынша қайтарылуға жататын сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігінің 75 (жетпіс бес) пайызы мөлшеріндегі әкімшілік шығыстарды және жүзеге асырылған сақтандыру төлемдерінің сомаларын шегергенде, сақтандыру кезеңінің пайдаланылмаған қалдығына барабар есептелген сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігі қайтарылады.

6.6. Сақтандыру полисі Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген негіздер бойынша жарамсыз деп танылады.

6.7. Сақтандыру полисі жарамсыз деп танылған кезде Сақтандырушы Сақтанушыға одан алынған сақтандыру сыйлықақысын не сақтандыру жарналарын қайтаруға, ал Сақтанушы – Сақтандырушыға одан алынған сақтандыру төлемін қайтаруға міндетті.

6.8. Егер Сақтандыру Полисі Сақтанушының заңсыз әрекеттері салдарынан туындаған негіздер бойынша жарамсыз деп танылса, бұл туралы Сақтандырушы сақтандыру Полисін жасасу сәтінде, сондай-ақ оны орындау процесінде білмеген және білмеуі тиіс болса, Сақтандырушы сақтандыру Полисінің мерзімі өтпеген мерзіміндегі сақтандыру сыйлықақысын не сақтандыру жарналарын Сақтанушыға келтірілген шығыстарды шегере отырып қайтарады, ал егер сақтандыру төлемі жүргізілген болса, - төленген соманы қайтаруды талап етуге құқығы бар.

6.9. Сақтандыру Полисі сақтандыру Полисінде, сақтандыру шарттарында және Сақтандырушыға сақтандыру төлемінен бас тартуға негіз беретін Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалған себептер бойынша жарамсыз деп танылған жағдайда да осындай салдарлар туындайды.

6.10. Сақтандыру Полисіне өзгерістер мен толықтырулар енгізуге жол берілмейді.

7. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

7.1. Тараптардың ешқайсысы өз құқықтары мен міндеттемелерін екінші Тараптың жазбаша келісімінсіз үшінші Тарапқа беруге құқылы емес.

7.2. Тараптар бір-біріне берілетін ақпараттың және қол жеткізілген уағдаластықтардың құпиялылығын сақтауға міндеттенеді.

7.3. Сақтандыру Полисінің ережелерімен және сақтандыру шарттарымен реттелмеген Тараптардың өзара қарым-қатынасы Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасымен регламенттеледі.

7.4. Сақтандыру полисі бойынша туындайтын даулар келіссөздер арқылы шешіледі. Келісімге қол жеткізілмеген жағдайда дау, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен шешіледі.

7.5. Сот талаптары бір - біріне қойылған жағдайда, Тараптар жауапкер-тараптан талап қою сомасына кепілдік міндеттемесін немесе оны беруден бас тартуды қоспағанда, өзге де қамтамасыз етуді алғанға дейін талап қою талаптарын қамтамасыз ету жөнінде сот шаралар қабылдағаны туралы мәлімдемеуге келіседі.

7.6. Тараптар қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға, оның ішінде қажетті құжаттарды, мәліметтерді, куәліктерді ұсыну арқылы қарсы іс-қимыл туралы заңнаманың талаптарын орындайды. Тараптар осы тармақтың шарттарын орындау нәтижесінде алынған ақпараттың құпиялылығын қамтамасыз етуге кепілдік береді.

7.7. Сақтандыру сомасы, сақтандыру төлемі және сақтандыру сыйлықақысы валютасының түрі қазақстандық теңге болып табылады.

7.8. Сақтандыру полисі Тараптардың әрқайсысы үшін бір-бірден бірдей заңды күші бар 2 (екі) данада орыс тілінде жасалды.